

СТИВЪН КИНГ

ЩАСТЛИВ БРАК

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

1.

След като намери онези неща в гаража, Дарси често си мислеше защо никой не я пита щастлив ли е бракът ѝ.

Задаваха ѝ други въпроси:

— Как прекара почивните дни, как мина пътуването до Флорида, как си със здравето, как са децата?

Някои дори я питаха:

— Справяш ли се с живота, миличка?

Обаче никой не се поинтересува щастлив ли е бракът ѝ.

Преди онази нощ тя щеше да отговори:

— Да. Слава богу, всичко е наред.

Дарси Мадсен беше родена през годината, когато Кенеди стана президент, и беше кръстена Дарсилен — име, което биха избрали само родители, прехласнати по насоку купената книжка с предложения как да назоват новороденото си отроче. Израсна във Фрийпорт, Мейн, когато това беше град вместо придатък към „Л. Л. Байн“ — първия супермаркет в Америка, и половин дузина грамадни магазини от рода на онези, бог знае защо наречени аутлети^[1].

Завърши местната гимназия, после бизнесшколата „Адисън“, където я обучиха за секретарка. Постъпи на работа в Джо-Рансъмовия „Шевролет“, който при напускането ѝ през 1984 беше най-големият автосалон в Портланд. Беше невзрачна, но две по-отракани приятелки я научиха да се гримира така, че да изглежда хубавичка през делничните дни и красива в петъчните и съботните вечери, когато трите дружки си угаждаха с коктейли „Маргарита“ във „Фарът“ или в „Майк Мексиканец“ (където имаше жива музика).

През 1982 Джо Рансъм прилягна до услугите на счетоводна фирма, за да оправи данъчните си бакии (Дарси го чу да казва на един от продавачите, че май е забъркал голяма каша). Пристигнаха двама тежкари с дипломатически куфарчета — единият млад, другият по-възрастен. И двамата бяха с очила и с консервативни костюми, и двамата бяха пригладили назад късите си коси — прически, които

напомниха на Дарси за момчето с мегафон, отпечатано на подвързията от изкуствена кожа на годишника на майка ѝ от 1954.

По-младият счетоводител се казваше Боб Андерсън. Тя го заговори на втория ден от появата му в автосалона и за да поддържа разговора, го попита има ли някакво хоби. Боб отвърна, че бил нумизмат. Понечи да ѝ обясни какво означава това, обаче Дарси го прекъсна на половин дума:

— Знам какво е. Баща ми колекционира десетцентови монети с лика на Свободата и „бизонови“ монети от пет цента. Казва, че те са нумизматичната му фиксида. А вие имате ли си фиксида, господин Андерсън?

Той отговори утвърдително: едноцентови монети с житни класове. Мечтаел да попадне на най-рядката от 1955, която била...

Дарси знаеше и за тази монета. Грешката при изсичането ѝ я беше превърнала в колекционерска рядкост.

Младият господин Андерсън с гъстата грижливо пригладена коса беше във възторг от познанията ѝ. Предложи ѝ да го нарича Боб и да си говорят на ти.

По-късно, Докато седяха на скамейка под лъчите на топлото слънчице и обядваха — той си беше взел сандвич с ръжен хляб и риба тон, а тя си носеше в пластмасова кутия салата със сирене, домати и краставици — Боб я попита иска ли в събота да го придружи на гаражна разпродажба в Касъл Рок. Наскоро бил взел под наем нов апартамент и си търсил кресло. Също и телевизор, ако някой предлага нещо читаво на прилична цена. „Читаво на прилична цена“ беше фраза, която през идните години щеше да ѝ стане до болка позната и дори да ѝ хареса.

Боб беше невзрачен като нея: човек, който остава незабелязан на улицата, и никакъв грим не може да го разкраси... само дето през онзи ден на скамейката той изглеждаше красив. Изчери се, когато ѝ предложи да го придружи, и лицето му сякаш грейна.

— Няма ли да се занимаваш с колекцията си? — игриво подхвърли тя.

Боб се усмихна: имаше равни малки зъби, и то много бели — очевидно полагаше грижи за тях. И през ум не ѝ мина, че при мисълта за тях ще потръпва от ужас — нямаше причина, нали?

— Ако видя интересни монети, непременно ще ги разгледам — кимна той.

— Най-интересни са онези с житните класове, а? — Поднасяше го, но съвсем приятелски.

— Точно така. Ще ми доставиш ли удоволствие, Дарси?

Дарси се съгласи. А той ѝ достави удоволствие през първата брачна нощ. Случваше се и после, макар и не много често. Обаче достатъчно често, че да се чувства нормална и задоволена.

През 1986 Боб го повишиха. Освен това той (с подкрепата и помощта на Дарси) основа малка фирма за доставки по пощата на редки монети. Потъргна му от самото начало и четири години по-късно започна да търгува и с бейзболни картички, и със сувенири, свързани със стари филми. Не държеше на склад плакати, билети или афиши, но ако клиент се интересуваше от нещо, почти винаги го намираше. По-точно го намираше Дарси: по онова време още нямаше компютри и тя използваше богатата си картотека, за да се свърже с колекционери от цялата страна. Търговията не се разрасна дотолкова, че да заангажира цялото им време, но и така им харесваше. Бяха единодушни по този въпрос, както за покупката на къщата в Паунал и за това колко деца ще имат. В редките моменти на несъгласие правеха компромиси. В повечето случаи обаче бяха на едно и също мнение. Бяха единодушни.

Как върви бракът ти?

Вървеше добре. Беше сполучлив брак. Дони се роди през 1986 (когато забременя, тя напусна работа и повече не постъпи другаде, задоволявайки се да помага в семейната фирма „Андерсън — редки монети и колекционерски сувенири“), Петра дойде на бял свят две години по-късно. По това време гъстата кестенява коса на Боб Андерсън вече беше започнала да определя. През 2002, когато компютърът „Макинтош“ на Дарси най-сетне погълна картотеката ѝ, темето на мъжа ѝ беше напълно олисяло. Той опита различни начини на сресване, които според нея само подчертаваха плешивината му. Подразниха я и опитите му да си възвърне безвъзвратно изгубеното окосмяване чрез вълшебни средства, широко рекламирани нощем по кабелните телевизии от разни изобретателни тарикати (навлизайки в средната възраст, Боб Андерсън беше станал нощна птица). Не си призна, че си е купил мазилото и таблетките, но двамата спяха заедно

и макар Дарси да не беше толкова висока, че да види какво има на най-горната полица в дрешника, понякога се качваше на столче, за да прибере „официалните му дрешки“, както той наричаше тениските, с които в съботните дни копаеше в градината. При поредното катерене през 2004 се натъкна на лосиона, а година по-късно — на шишенце с малки зелени капсули. Провери ги в интернет и се оказа, че хич не са евтини. „Че как иначе? — помисли си тогава. — Има ли евтина магия?“

Колкото и да я дразнеше вманиачаването му, тя не му три сол на главата, нито за вълшебните лосиони, нито за вехтия шевролет, който той настоя да купи през годината, в която цените на бензина рязко започнаха да се повишават. Боб пък не се опъна, когато тя настоя да изпратят децата на скъп летен лагер, да купят китара на Дони (който свири две години — достатъчно, че да стане виртуоз за изненада на всички, след което изведнъж престана) и да плащат за уроците по езда на Петра. Солучливият брак се състоеше в компромиси — това беше всеизвестно. Солучливият брак зависеше и от умението да си държи езика зад зъбите и да сдържа гнева си — това Дарси го беше научила от опит. Както се казваше в една песен на Стиви Уинуд: „Прави се на ударена, миличка.“

И тя се правеше. Боб — също.

През 2004 Дони замина да учи в Пенсилванския университет. През 2006 Петра се записа в колежа „Колби“ в Уотървил. По това време Дарси Андерсън беше на четирийсет и шест години. Боб беше на четирийсет и девет и още се правеше на Вълче^[2] заедно със строителния предприемач Стан Морин, който живееше наблизо. Тя смяташе, че оплешиваващият ѝ съпруг изглежда нелепо с късия панталон и три четвъртите чорапи, с които се издокарваше за ежемесечните походи, обаче си държеше езика зад зъбите. Темето му беше олисяло още повече, вече носеше бифокални очила, а теглото му се беше увеличило от деветдесет на близо сто и десет килограма. Вече беше съдружник в счетоводната фирма, която сега се наричаше „Бенсън, Бейкън и Андерсън“. Бяха заменили къщата в Паунал със скъп имот в Ярмът. Гърдите ѝ, които навремето бяха малки и твърди (открай време ги смяташе за най-хубавото в себе си — не ѝ се искаше да прилича на сервитьорка в допнапробна закусвалня), сега бяха по-големи, не толкова твърди и увисваха, когато вечер свалеше сутиена си

— нещо съвсем естествено за жена, наближаваща половин вековен юбилей, обаче сегиз-тогиз Боб още заставаше зад нея и ги опипваше. Тогава двамата се отдаваха на любовни ласки в стаята на горния етаж с изглед към двуакровото им парче земя и макар той понякога да свършва бързо, без да я задоволи, това не се случваше прекалено често, а удоволствието после да лежи в прегръдките му и да чувства топлината на тялото му, отпуснато в съня... това удоволствие никога не помръкваше. Вероятно защото означаваше, че още са заедно (макар че скоро щяха да честват сребърната си сватба), когато браковете на толкова много техни приятели и познати се бяха разпаднали.

През 2009, двайсет и пет години след като си бяха разменили брачните обети в баптистката църквица, която вече не съществуваше (на мястото й се ширеше голям паркинг), Дони и Петра ги изненадаха с празненство в „Брезите“ в Касъл Вю. Поканени бяха петдесетина души, имаше скъпо шампанско, пържоли и четириетажна торта. Също като на сватбата си юбилярите танцуваха под звуците на „Бързи крака“ на Кени Логинс. Гостите аплодираха майсторското изпълнение на Боб и лекотата, с която той пристъпваше на пръсти, перчеше се и се завърташе, натъжи Дарси. И с основание: мъжът й беше пуснал коремче в добавка към грозната плешившина на темето си (грозна в неговите очи), но още танцуваше почти като професионалист, а не като счетоводител.

Обаче всичко, казано дотук, беше история, информация за некролозите, а съпрузите още бяха твърде млади да мислят за некролози. Информация, която не включваше подробности от брака, които, макар и банални, мислеше си Дарси (не, не мислеше, а беше убедена), затвърждаваха връзката между съпрузите. Например, когато тя получи отравяне от развалени скариди и повръща цяла нощ, седнала на ръба на леглото (косата й беше спълстена от пот, сълзи се стичаха по пламналите й страни), Боб седеше до нея, търпеливо държеше легена и след всяко повръщане го изплакваше в банята, та да не й прилошее още повече от миризмата. На другата сутрин стана призори, за да я закара в спешното отделение, обаче докато загряваше двигателя на колата, ужасното повръщане най-после престана. Той се обади във

фирмата, че е болен, отложи и пътуването си до Уайт Ривър, за да е с Дарси, ако отново ѝ призлее.

Беше ту така, ту така — веднъж ти на мен, друг път аз на теб. През деветдесет и четвърта (или май беше деветдесет и пета) тя седеше до него в чакалнята на болница „Сейнт Стивън“, докато чакаше резултатите от биопсията, след като беше открил (докато се къпеше под душа) подозрителна бучка под лявата си мишница. Okaza се, че напразно са се притеснявали, диагнозата беше възпаление на лимфните възли. След около месец бучката изчезна от само себе си.

Други „незначителни“ подробности от брачния живот бяха книжката с кръстословици, които тя зърваше през открехнатата врата на тоалетната на скута на Боб. Миризмата на одеколон, лъжаща от него, означаваща, че за ден-два колата им няма да е пред къщата и леглото ѝ ще е празно за една-две нощи, защото той е заминал да оправя счетоводството на някого в Ню Хемпшир или във Върмонт (фирмата му вече имаше клиенти във всички северни градове в Нова Англия). Понякога миризмата означаваше, че Боб отива на нумизматичен търг, тъй като продажбата и купуването на ценни монети невинаги можеше да стане по интернет. И още подробности... Очуканият му стар куфар в антрето, с който той отказваше да се раздели, колкото и да му опяваше Дарси. Чашата с вода на масичката до канапето и разтворимата таблетка витамин върху най-новия брой на нумизматичното списание „Колекциониране на монети и банкноти“. Как той винаги казваше „Сега има място за още храна“, след като се оригнеше, и „Пази се, атака с бойни отровни вещества!“, когато пуснеше газове. Палтото му на първата кука в коридора. Отражението в огледалото на четката му за зъби (Дарси беше убедена, че ако периодично не подменяше четките, той още щеше да използва същата, което си беше купил след сватбата им). Навикът му да си бърше устните със салфетка на всяка втора хапка. Старателната подготовка на всичко необходимо за лагеруване (включително резервен компас), преди двамата със Стан и с поредната групичка деветгодишни хлапетии да поемат по Пътя на смъртника — дълъг и опасен поход по пътеката през гъстата гора край търговския център „Голдън Гроув“, която излизаше чак зад автокъщата на Уайнбърг. Ноктите му, които винаги бяха изрязани и чисти. Дъхът му, ухаещ на вода за уста, когато

се целуваха. Тези подробности и още десет хиляди съставляваха тайната история на брака им.

Даваше си сметка, че и тя си има своя история — от вазелина за устни с дъх на канела, който използваше през зимата, уханието на шампоана, когато Боб я целуваше по шията (много рядко напоследък, но все пак я целуваше), до тракането ѝ по клавиатурата на компютъра в два през нощта през онези две-три нощи месечно, когато без всякаква причина я мъчеше безсъние.

Бяха заедно вече двайсет и седем години или (един ден тя си направи труда да изчисли на компютъра) девет хиляди осемстотин петдесет и два дни. Почти четвърт милион часа и над четирийсет милиона минути. Разбира се, междувременно Боб беше отсъствал заради служебните си командировки, тя също беше напускала семейното гнездо (най-мъчителното ѝ пътуване беше до Минеаполис, за да окаже морална подкрепа на родителите си, след като малката ѝ сестра Брандолин загина при нелепа злополука), но, общо взето, двамата бяха неразделни.

Знаеше ли всичко за съпруга си? Не, разбира се. Както той не знаеше всичко за нея: например как понякога (предимно през дъждовните дни или през безсънните си нощи) тя се тъпчеше със сладоледени десертчета дори когато вече не ѝ бяха вкусни, дори когато ѝ призляваше от тях. Или за слабостта ѝ към новия пощальон, който ѝ се струваше адски чаровен. Нямаше начин да знаят всичко един за друг, обаче Дарси беше убедена, че след двайсет и седем години брак са наясно с най-важните неща. Бракът им беше успешен и статистически се причисляваше към петдесетте процента съружески съюзи, издържали проверката на времето. Тя безрезервно вярваше в това, както вярваше в гравитацията.

Вярваше... до онази нощ в гаража.

---

[1] *Outlet* (англ.) — отходна тръба. — Б.пр. ↑

[2] *Cub Scouts* или Вълчета — бойскаути на възраст от осем до единайсет години. — Б.пр. ↑

2.

Дистанционното за телевизора отказа да работи, а в шкафа вляво от умивалника в кухнята нямаше подходящи батерии. Тя намери всякакви други, дори неотворена опаковка от най-тънките от волт и половина, обаче липсваха тъкмо онези, които й трябваха. Затова отиде в гаража — знаеше, че Боб държи там резервни от марката „Дюрасел“ — и това промени живота й. Все едно, че кръжеше във въздуха. Едно погрешно движение и щеше да полети към земята.

Между кухнята и гаража имаше покрит коридор. Дарси претича по него, като се загърна с домашния си халат — преди два дни циганското лято внезапно си беше отишло и сега, макар че още беше октомври, студът беше като през декември. Леденият вятър хапеше глезените й. Май трябваше да си обуе чорапи и панталон, но сериалът „Двама мъже и половина“ започваше след по-малко от пет минути, а проклетият телевизор беше замръзнал на Си Ен Ен. Ако Боб си беше вкъщи, щеше да го помоли ръчно да превключи каналите — все някъде имаше бутони за тази цел, може би отзад на телевизора, където само един мъж можеше да ги намери, после да го изпрати за батерийте. В крайна сметка гаражът беше неговото царство. Тя влизаше там само за да изкара колата си, и то когато времето беше лошо, иначе паркираше на алеята пред къщата. Обаче Боб беше в Мантпилиър, за да направи оценка на колекция на едноцентови монети, емисия от 1943, и тя поне временно беше еднолична господарка в къщата.

Напипа бутоnite до вратата и ги натисна с опакото на дланта си. Флуоресцентните лампи на тавана се включиха и забръмчаха. Големият гараж беше идеално подреден, инструментите висяха на куките по стените, по работната маса на Боб също нямаше нищо излишно. Върху бетонния под, боядисан в оловносиво, нямаше петна от масло; според Боб тези петна означаваха, че колата на собствениците е таратайка или че те са мърльовци. Новият приус, с който през седмицата той отиваше на работа в Портланд, беше в

гаража; заминал беше за Върмонт с джипа си „Тойота“, навъртял сума километри. Волвото на Дарси беше паркирано навън.

— Толкова е лесно да го изкараш — беше ѝ казвал стотици пъти (когато си женен двайсет и седем години, някои фрази стават ежедневие). — Отваряш вратата с дистанционното, монтирано на сенника, и готово!

— Предпочитам да е отвън, за да я гледам — неизменно отговаряше тя, макар че всъщност се страхуваше да не закачи вратата, докато изкарва волвото на заден ход. Мразеше да кара на задна. Предполагаше, че Боб знае истинската причина, както тя знаеше за манията му да държи банкнотите в портфейла си по определен начин и никога да не оставя книгата отворена, когато прекъсне за малко четенето, защото така се пречупвало гръбчето.

Слава богу, че в гаража беше топло — големи сребристи тръби пресичаха тавана. Дарси се приближи до работната маса, на която стояха няколко тенекиени кутийки, всяка с прилежно написан етикет: БОЛТОВЕ, ВИНТОВЕ, ГВОЗДЕИ, СКОБИ и (този надпис ѝ беше най-симпатичен) РАЗНИ ЩУРОТИИ. На стената висеше календар с девойка по бански, която изглеждаше потискащо млада и секси; вляво с кабарчета бяха прикрепени две снимки. Под старата фотография на Дони и Петра с червени екипи на „Ред Сокс“ на бейзболното игрище на Детската лига в Ярмът Боб беше написал с флумастер „МЕСТНИЯТ ОТБОР, 1999“. На другата, която беше много по-нова, Петра — вече пораснала и почти красива — стоеше прегърната с годеника си Майкъл пред ресторант за морски дарове на Олд Орчард Бийч. Надписът отдолу гласеше „ЩАСТЛИВАТА ДВОЙКА“.

Шкафчето с батериите беше вляво от снимките и на него Боб беше написал „ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ДЖУНДЖУРИИ“. Дарси тръгна към него, без да гледа в краката си, разчитайки на почти маниакалната акуратност на съпруга си, и се спъна в кашон, който се подаваше изпод работната маса. Залитна и в последния момент се хвана за плота. Счупи си нокът — хем я заболя, хем се ядоса, обаче остана на крака. Което беше хубаво. Даже чудесно, след като нямаше кой да се обади на 911, ако си беше разбила главата на пода — без петна от грес и безукорно чист, но адски твърд.

Можеше да избута с крак кашона — по-късно се сети за тази възможност и се замисли върху нея като математик, който си бълска

главата върху неразбираемо и трудно уравнение. Обаче видя най-отгоре каталог за плетива и се наведе да го вземе. Отдолу се показва диплянка на скъпия магазин „Брукстоун“. А под него каталог на интернет магазина за перуки на Пола Йънг... на „Талбът“... „Блумингдейл“...

— Боб! — изкрещя вбесено, както когато той влизаше вкъщи с кални обувки или захвърляше мокрите пешкири на пода в банята, все едно се намираше в луксозен хотел с камериерки. Защото ѝ беше ясен, защото можеше да чете мислите му. Беше си въобразил, че тя пръска прекалено много пари за поръчки по каталоги, и дори си беше позволил да заяви, че е пристрастена (което беше нелепо — беше пристрастена към сладоледените десертчета „Бътърфингър“). След този психологически анализ Дарси не му проговори цели два дни. Обаче и той я познаваше прекрасно и знаеше, че жена му е от хората, които забравят онова, което не е пред очите им. Затова хитрецът беше съbral каталогите ѝ и ги беше скрил в гаража. Вероятно възнамеряваше по-късно да ги изхвърли в контейнера за смет.

„Данскин“... „Експрес“... „Макуърлд“... „Лейла Грейс“...

С всяка нова находка гневът ѝ се разпалваше още повече. Човек би си казал, че са пред фалит заради нейното прахосничество, което беше пълна глупост. Беше забравила „Двама мъже и половина“; вече си мислеше как да среже Боб, когато ѝ се обади от Мантпилиър (винаги ѝ се обаждаше, когато след вечерята се върнеше в мотела). Първо обаче щеше да занесе всички каталоги обратно в къщата — вероятно на три-четири курса, понеже купчината беше висока почти метър, пък и заради луксозната хартия проклетиите тежаха адски много. Нищо чудно, че се беше спънала в кашона.

„Премазана от каталоги — помисли си. — И това ако не е нелепа смърт, здраве му...“

Мисълта ѝ се прекърши като суха клонка. Докато мислеше, машинално ровеше из брошури и под „Гузбери Пач“ (за обзвеждане в стил рустик) се натъкна на нещо, което не беше каталог. Изобщо не беше. Списание „Сексробини“. Нямаше да ѝ направи впечатление, ако го беше намерила в чекмедже на Боб или на полицата с „вълшебните“ му лосиони против косопад. Обаче фактът, че го откриваше сред каталогите — нейните каталоги! — говореше за нещо повече от срама на един мъж да си признае склонността към сексуалните извращения.

Голата жена на корицата беше завързана за стол с дебели въжета, които прерязваха гърдите и корема ѝ; черна качулка закриваше само горната половина на лицето ѝ и се виждаше, че тя креши. Брадичката, шията и раменете ѝ бяха окървавени. Под снимката с тълсти жълти букви беше написана гнусна реклама: „**МРЪСНИЦАТА БРЕНДА СИ ГО ТЪРСИ... И ЩЕ СИ ГО ПОЛУЧИ НА СТРАНИЦА 49!**“

Дарси не възнамеряваше да разгърне списанието нито на четирийсет и девета, нито на която и да е страница. Вече си беше обяснила за какво става въпрос: мъжко любопитство. Веднъж в чакалнята на зъболекаря беше прочела в „Космополитън“ статия по този въпрос. Читателка беше споделила с един от многобройните консултанти на списанието (този беше щатен психолог, специалист по нестандартен секс), че е намерила в куфарчето на мъжа си няколко списания за гейове с доста откровени фотографии. Жената се притесняваше, че благоверният ѝ може да е прикрит хомосексуалист, но добавяше, че ако той е обърнал резбата, със сигурност не го показва в леглото с нея.

Отговорът на психолога гласеше, че читателката няма повод за тревога. Защо? Защото мъжете по природа били склонни към авантюри и мнозина любопитствали да проучат сексуални практики, които или са алтернативни (хомосексуални връзки или групов секс), или фетишистки (преобличане с женски дрехи, публичен секс). И, разбира се, садомазохизъм. Специалистът добавяше, че някои жени също харесват садомазохизма, което беше удивило Дарси, макар познанията ѝ в тази област да бяха равни на нула.

„Мъжко любопитство“ — повтори мислено. Вероятно Боб беше видял списанието на някаква вестникарска сергия (макар че ѝ беше трудно да си представи как подобна корица се мъдри сред други печатни издания) и то го е заинтригувало. Или го е намерил захвърлено от някого в супермаркета. Занесъл го е вкъщи, тайно го е разгледал в гаража, изпитал е отвращение, сходно с нейното (кръвта по лицето и раменете на жената явно не беше истинска, но устата ѝ, раззината в писък, изглеждаше твърде реална), и го е пъхнал сред каталогите, предназначени за рециклиране, та тя да не го намери и да му вдигне скандал. Точно така. Гнусното списание беше само едно и беше попаднало случайно в ръцете на Боб. Дарси знаеше, че ако си направи труда да стигне до основата на планината от каталоги, няма да

намери подобно. Може би няколко броя на „Пентхаус“ и няколко списания за дамско бельо — известно ѝ беше, че повечето мъже харесват коприна и дантели и Боб не правеше изключение, но нищо от рода на „Сексробини“.

Отново погледна корицата и забеляза нещо странно: липсваща цена. И баркод. Обърна го, защото ѝ беше любопитно колко струва такъв боклук, и потрепери от отвращение, като видя снимката на гола блондинка, завързана за метална операционна маса. Обаче ужасеното изражение на тази жена беше истинско колкото тридоларова банкнота, което поуспокои Дарси. А едрият полугол мъж, стиснал голям нож и надвесен над блондинката, изглеждаше нелепо с тези къси кожени панталонки: повече приличаше на счетоводител, отколкото на почитател на садомазохизма, готовещ се да разфасова поредната мръсница.

„Боб е счетоводител“ — напомни ѝ тихо гласче.

Нелепа мисъл се изстреля от прекалено голямата Зона на глупостта в мозъка ѝ. Дарси я отблъсна и отново пъхна гнусното списание сред рекламиите каталози, след като се увери, че и отзад няма нито цена, нито баркод. Натика кашона обратно под работната маса (беше се отказала да върне каталозите вкъщи) и внезапно ѝ хрумна отговора на мистерията с липсващата цена. Списанието беше от онези, които се продаваха с найлонова опаковка, прикриваща най-отблъскващите подробности. Цената и баркодът са били върху найлона. Точно така — друго не би могло да бъде. Което пък я наведе на мисълта, че Боб е купил гнусното издание, а не го е извадил от кошчето за отпадъци.

Може да го е поръчал по интернет. Вероятно има сайт за подобни и много други гадости.

— Няма значение — каза и отривисто кимна. — Сложи му кръст. Тури му пепел. Точка. — Ако повдигнеше въпроса, когато Боб ѝ се обадеше вечерта или когато се върнеше вкъщи, той щеше да изпадне в неловко положение и да започне да се защитава. Вероятно щеше да я нарече наивница по отношение наекса (което беше самата истина) и да я обвини, че прави от мухата слон (което тя искаше да избегне). Решението беше да се прави на ударена. За нея бракът беше като къща, която непрекъснато се достроява и всяка година се добавят по няколко стаи. Една година след сватбата бракът е като къщурка, а след двайсет

и седем години съвместно съжителство вече е грамадна сграда с множество пристройки. Сграда с напукани стени и множество килери, някои прашни и забравени, други пълни с неприятни реликви, които съжаляваш, че си открил. И какво от това? Голямо чудо — изхвърляш ги или ги подаряваш на Армията на спасението.

Тази мисъл толкова ѝ допадна, че я изрече на глас:

— И какво от това? Голямо чудо! — И за да докаже, че не ѝ пука, хвана кашона с две ръце и го избута чак до стената.

Нещо изтрака. Какво ли беше?

„Не е важно“ — каза си Дарси; беше почти сигурна, че мисълта не идва от Зоната на глупостта, а от онази на интелигентността. Под масата беше тъмно, нищо чудно да се разхождаха мишки. Мишки се заселваха дори в добре поддържан гараж като този, особено когато застудееше, а подплашената мишка хапе лошо.

Тя се изправи, изтупа прахта от халата си и излезе от гаража. На половината път по коридора чу как телефонът зазвъня.

3.

Влезе в кухнята, преди да се включи секретарят, но не вдигна слушалката. Ако беше Боб, предпочиташе машината да запише обаждането му. Тъкмо сега нямаше никакво желание да разговаря с него. Страхуваше се, че гласът ѝ ще я издаде. Той щеше да предположи, че е отишла я до близкия магазин, я до видеотеката, и щеше да телефонира след час. Дотогава тревогата ѝ от неприятната находка щеше да е попреминала и нямаше да ѝ попречи да води нормален разговор.

Само че не беше Боб, а Дони:

— Да му се не види! Много исках да ви чуя, мили хора.

Дарси вдигна слушалката, облегна се на плата и каза:

— Казвай. Бях в гаража и докато дойда...

Дони беше на седмото небе от радост. Сега живееше в Кливланд, Охайо, и след като с приятеля му две години се бъхтиха в най-голямата рекламина агенция в града, без да получат настърчение или повишение, решиха да започнат самостоятелен бизнес. Боб се опита да го разубеди и изтъкна, че Дони и съдружникът му никога няма да получат банковия кредит, необходим им да си стъпят на краката през първата година.

— Слез на земята — каза му предишния път, когато разговаряха по телефона. Беше в края на зимата и последният сняг още се криеше под дърветата и храстите в задния двор. — Ти си на двайсет и четири, също и приятелят ти Кен. Чак след година ще имате право на специална застраховка за колите си. Какво ти говори това? Че нито една банка няма да ви отпусне двайсет и седем хиляди долара за започване на бизнес, особено сега, когато икономиката е в сериозна криза.

Обаче двамата бяха получили заема и в същия ден бяха сключили два важни договора. Първият беше със собственик на голям автосалон, който търсеше нестандартен подход за привличане на клиенти на възраст между трийсет и четирийсет години. Вторият беше

със същата банка, която беше отпусната заема на „Андерсън енд Хауард“.

Дарси радостно възклика и Дони се засмя. Разговаряха двайсетина минути, по едно време бяха прекъснати от сигнала за друго обаждане.

— Искаш ли да се обадиш? — попита Дони.

— Не, това е баща ти. Замина за Мантпилиър да оцени някаква ценна колекция от монети. Пак ще позвъни, преди да си легне.

— Как е той?

„Добре — помисли си Дарси. — На стари години има нови интереси.“

— На крак, свеж като кукуряк — отговори, цитирайки една от любимите фрази на Боб, и Дони се засмя. Смехът му стопли сърцето й.

— А сестра ми?

— Обади й се и разбери, Доналд.

— Да, да, непременно. Все се каня да ѝ звънна и все не ми остава време. Бъди така добра да ме осведомиш.

— Много е щастлива. Трескаво се подготвя за сватбата.

— Човек би казал, че ще се омъжва другата седмица, а не през юни.

— Драги, ако не положиш усилие да разбереш жените, ще си останеш стар ерген.

— Не бързам да се вържа. Харесва ми да купонясвам.

— Стига да не прекалиш с удоволствията.

— Обещавам да внимавам. Извинявай, но се налага да затворя, мамо. След половин час имам среща с Кен на по едно питие. Започваме да обмисляме рекламата за автосалона.

Тя понечи да го предупреди да внимава с пиенето, обаче се отказал. Дони още изглеждаше като деветокласник, а в съзнанието ѝ си оставаше петгодишно хлапе с червено яке, което неуморно сновеше с тротинетката си напред-назад по алеите на парк „Джошуа Чембърлейн“ в Паунал, но вече не беше нито едното, нито другото. Беше млад мъж и — колкото и невероятно да изглеждаше — млад предприемач, който правеше първите си стъпки в големия свят на бизнеса.

— Добре — каза в слушалката. — Благодаря за обаждането. Много ме зарадва.

— И на мен ми беше приятно да си поговорим. Поздрави стареца, когато се върне, и му предай, че го обичам.

— Непременно.

— На крак, свеж като кукуряк! — Дони се изкиска. — Колко ли млади скаути са научили от него този бисер?

— Всички до един. — Дарси отвори хладилника да провери дали случайно не е останало сладоледено десертче „Бътърфингър“, което с трепет очаква да попадне в любящите ѝ ръце. Нямаше нито едно. Ужас!

— Обичам те, мамо.

— И аз те обичам.

Тя затвори и установи, че се усмихва. Лошото ѝ настроение се беше разсеяло. Само че след секунди усмивката ѝ помръкна.

Изтракването!

Чула го беше, когато избута под работната маса кашона с каталогите. Звукът не беше като от удряне на картона в изпуснат инструмент, а ѝ се беше сторил някак глух.

Не ме е грижа!

За жалост беше тъкмо обратното. Тя изпитваше натрапчивото усещане за недовършена работа. Какво беше изтракало отдолу? Имаше ли още гнусни списания, скътани в кашона?

Не искам да знам.

Да, да, но все пак трябваше да узнае истината. Ако списанието беше само едно, значи беше права, като си мислеше, че съпругът ѝ е задоволил сексуалното си любопитство, надничайки в онзи отвратителен (и откачен) свят. Дори да имаше още списания, положението не беше толкова страшно — та нали Боб беше приготвил за изхвърляне всичко в кашона. И все пак... някакво тревожно чувство не ѝ даваше покой.

Най-много я притесняваше изтракването. То се натрапваше в ума ѝ, измествайки въпросите относно списанията.

Взе от килера електрическо фенерче и тръгна обратно към гаража. Загърна се по-плътно с домашната роба и съжали, че не си е сложила якето. Навън все повече застудяваше.

4.

Дарси коленичи, отмести настрана кашона с каталозите и освети с фенерчето пространството под работната маса. В първия момент видя само две тъмни ивици на дървения перваз, едната беше малко поширака. После усети беспокойство и внезапно нещо я сви под лъжичката. Натъкнала се беше на скривалище.

„Зарежи всичко, Дарси. Това засяга само Боб и ако искаш, да си живееш спокойно, не бива да се намесваш.“

Уместен съвет, обаче тя беше стигнала твърде далеч, за да го изпълни. Без да изпуска фенерчето, пропълзя под масата, очаквайки по лицето ѝ да полепнат паяжини, но паяжини нямаше. Нейният оплещивяща съпруг, колекциониращ редки монети и водач на малките скаути, беше голям чистник.

„Пък и явно често пропълзява под масата, затова няма как да се образуват паяжини.“

Вярно ли беше? Нямаше как да е сигурна, нали така?

Мислеше обаче, че е права.

Освети с фенерчето и видя, че двете тъмни линии са прорези в перваза на пода, обособяващи парче с дължина около двайсет и пет сантиметра, по средата на което имаше ос, позволяваща въртенето му. Сигурно го беше ударила, когато блъсна навътре кашона, но още не разбираше какво е изтракало. Натисна единния край на дървеното парче, то се завъртя и разкри дупка в стената... скривалище! Дарси реши, че може би вътре има още списания, навити на руло, но видя малка дървена кутия, която ѝ беше добре позната. Тъкмо тя беше изтракала, когато подвижният перваз я беше съборил.

Дарси се пресегна, хвана кутията и макар лошото ѝ предчувствие да беше толкова силно, че сякаш бе осезаемо, я извади от скривалището. Беше кутийката от дъбово дърво, която преди около пет години беше подарила на Боб за Коледа. Дали пък не беше за рождения му ден? Не беше сигурна. Спомняше си само, че я беше купила доста изгодно от магазина за художествени произведения в Касъл Рок. На

капака ръчно беше гравирана верига. Под нея имаше пирографиран надпис, осведомяващ за предназначението на кутията: **КОПЧЕТА ЗА РЪКАВЕЛИ**. На работа Боб носеше ризи с обикновени копчета на маншетите, но притежаваше много и доста изискани копчета за ръкавели. Дарси беше решила, че елегантната кутия ще го стимулира да ги прибере на едно място, за да са му под ръка. Той разопакова подаръка и ахна от възхищение, после го оставил на нощното си шкафче. Сега Дарси се сети, че напоследък не е виждала кутията. И как да я види, след като беше скрита в гаража? Готова беше да заложи къщата и парцела под нея (друг любим лаф на Боб), че ако я отвори, вътре няма да намери копчета за ръкавели.

Тогава не я отваряй.

Още един чудесен съвет, но вече беше прекалено късно да го изпълни. Чувствайки се като жена, която случайно е влязла в казино и в пристъп на безумие е заложила на една карта парите си, спестявани цял живот, тя отвори кутийката.

Дано е призна. Моля те, Господи, ако ме обичаш, нека е призна.

Обаче не беше. Вътре имаше три пластмасови карти, завързани с ластичче. Тя ги извади с два пръста, все едно бяха мръсен парцал, бъкащ от микроби. После махна ластичето.

Не бяха кредитни карти, както си беше помислила в първия момент. Горната беше карта за кръводарител към Червения кръст на името на Марджъри Дювал. Кръвна група — А положителна, местоживеене — Нова Англия. Дарси обърна пластмасовото правоъгълниче и видя, че Марджъри — която и да беше тя — е даряvalа кръв на 10 август 2010. Преди три месеца.

Да му се не види, коя беше тази жена? Как Боб се беше запознал с нея? И защо името и изглеждаше странно познато?

Следваше абонаментна карта за обществената библиотека „Норт Конуей“, отново на името на Марджъри Дювал; написан беше и адресът ѝ: Хъни Лейн 17, Саут Гансет, Ню Хемпшир.

Последното пластмасово правоъгълниче беше шофьорската книжка на Марджъри Дювал, издадена в Ню Хемпшир. На снимката се виждаше най-обикновена жена на около трийсет и пет, не особено привлекателна (всъщност никой не излиза добре на снимката за шофьорска книжка), но доста симпатична. Тъмнорусата ѝ коса беше прибрана или на кок, или на опашка — от фотографията не можеше да

се прецени. Дата на раждане: 6 януари 1974. Адресът беше същият като на картата от библиотеката.

Дарси внезапно осъзна, че вие като куче. Ужасяваше се от звуците, които се изтръгваха от гърлото й, но не можеше да спре. Стомахът й беше заменен от оловна топка, която дърпаща надолу вътрешностите й и им придаваше нови и гнусни форми. Сети се защо Марджъри Дювал й изглежда позната — беше видяла снимката й във вестника. И в новинарската емисия в шест по телевизията.

Не си усещаше ръцете, но някак си съумя да омотае ластичето около картите, сложи ги обратно в кутията и я върна в скривалището. Канеше се да го затвори, когато се чу да казва:

— Не, не, не, не е вярно. Не може да бъде.

Чий беше гласът: на глупавата или на умната Дарси? Невъзможно й беше да прецени. В едно беше сигурна — че глупавата Дарси е отворила кутийката.

Отново я извади. Помисли си: „Станала е грешка, точно така, няма друго обяснение, женени сме от двайсет и седем години, щях да разбера.“ Отвори капака и се запита възможно ли е наистина да познаваш някого.

Преди тази вечер щеше да отговори утвърдително.

Шофьорската книжка на Марджъри Дювал беше отгоре, а преди — най-отдолу. Дарси я пъхна под другите две. Коя обаче беше отгоре — онази от Червения кръст или от библиотеката? Беше елементарно, след като имаше само две възможности, но тя беше прекалено разстроена, за да мисли логично. Сложи отгоре картата от библиотеката и веднага разбра, че е сгрешила, защото първото, което видя при отварянето на кутийката, беше нещо червено, кървавочервено... ами да, естествено е картата за кръводарител да е червена и тъкмо тя беше отгоре.

Размести пластмасовите правоъгълничета и тъкмо се канеше да ги завърже с ластика, телефонът в къщата отново зазвъня. Беше той. Боб. Обаждаше се от Върмонт и ако тя беше в кухнята и можеше да вдигне слушалката, щеше да чуе жизнерадостния му глас (глас, който познаваше като собствения си): „Здрави, скъпа, как си?“

Пръстите й затрепериха, ластикът се скъса и излетя. Дарси извика, но не знаеше дали от яд или от страх. Всъщност от какво да се страхува? През двайсет и седемте години на брака им Боб не я беше

пипнал с пръст... освен да я помилва. И само няколко пъти ѝ беше повишил глас.

Телефонът иззвъня отново... и отново... после престана. Сега Боб диктуваше съобщение: „Пак не те намерих. Да му се не види! Обади ми се, че се притеснявам. Номерът е...“ Щеше да издиктува и номера на стаята си. Не оставяше нищо на случаеността, не приемаше нищо за дадено.

Онова, което си мислеше Дарси, беше пълен абсурд. Като онези чудовищни страхове, които понякога се надигат от тинестото дъно на човешкия ум и изглеждат ужасяващо правдоподобни: стомашните киселини със сигурност предвещават инфаркт, главоболието е признак за тумор в мозъка и пропускът на Петра да телефонира в неделя вечер означава, че е била бълсната от кола и лежи в кома в някоя болница. Само че тези страшни мисли обикновено изплуваха в четири сутринта, когато безсънието владееше разума. Не и в осем вечерта... къде беше проклетото ластиче?

Най-после го намери зад кашона с каталозите, които никога повече нямаше да погледне. Пъхна го в джоба си, понечи да потърси друго, без да осъзнава къде се намира, и си удари главата в дървения плот. Изби я на плач.

Не намери ластици в нито едно чекмедже на работната маса и този път се разрида. Върна се по коридора (беше пъхнала в джоба си ужасяващите и необясними лични документи) и извади ластик от кухненското чекмедже, в което държеше какви ли не боклуци: кламери, канапчета, магнитчета за хладилници, които вече не се залепваха. Едно беше с надпис „ПРАВИЛАТА НА ДАРСИ“ и Боб ѝ го беше пъхнал в чорапа с коледни подаръчета.

Лампичката на телефона на кухненския плот примигваше ритмично, сякаш повтаряше: „Съобщение, съобщение, съобщение.“

Дарси забърза обратно към гаража и този път не се загърна попътно с домашния си халат. Вече не усещаше студа в коридора, понеже вледененото ѝ сърце я смразяваше отвътре. И оловната топка опъваше надолу вътрешностите ѝ. Като в просьница почувства, че ѝ се ходи до тоалетната. И то спешно.

„Няма значение. Стискай. Представи си, че си на магистralата и следващото място за почивка е след трийсет

километра. Довърши започнатото. Върни картите в кутията, както си бяха. После можеш да...“

Какво? Да ги забрави ли?

Друг път.

Омота ластичето около личните документи, забеляза, че шофьорската книжка някак си се е озовала най-отгоре, и мислено се нарече смотана тъпачка — обида, заради които би зашлевила Боб. Не че някога я беше обиждал по този начин.

— Тъпачка, но не и сексробиня — промърмори тъкмо когато стомахът отново жестоко я сви. Коленичи и зачака пристъпът да премине. Ако наблизо имаше тоалетна, щеше да се втурне към нея, само че нямаше. След като пристъпът премина (доста неохотно), тя подреди личните документи, както мислеше, че ги е намерила (карта за кръводарител, карта за библиотеката, шофьорска книжка), и ги върна в кутията за ръкавели, а кутията пъхна обратно в скривалището. Бълсна единия край на отрязания дървен перваз, той се завъртя и затвори дупката в стената. Ред беше на кашона с каталоги — бутна го под работната маса така, че малко да се подава навън. Боб нямаше да разбере, че го е пипала.

Дали? Ако съпругът ѝ беше такъв, за какъвто го мислеше (мисълта за това беше чудовищна, като се има предвид, че само преди половин час тя се вълнуваше само как по-бързо да намери батерии за дистанционното), то явно беше и много предпазлив... свръхпредпазлив, ако беше вярно онова, което предполагаха проклетите (не, ужасните лични документи). Свръхнаблюдателен. Коварен.

До тази вечер тази дума не ѝ беше хрумвала, когато мислеше за Боб.

— Не — каза на гаража. Беше плувнала в пот, косата ѝ беше залепнала за челото, стомахът я свиваше и ръцете ѝ трепереха като на човек, страдаш от Паркинсон, но гласът ѝ беше необичайно спокоен.
— Невъзможно е. Има някаква грешка. *Мъжът ми не е Бийди.*

Тя се върна в къщата.

5.

Реши да си направи чай. Чаят действащ успокояващо. Тъкмо пълнеше чайника, телефонът отново зазвъня. Дарси изпусна в умивалника чайника (стресна се от дрънченето и изпищя) и тръгна към телефона, като бършеше ръцете си в халата.

„Спокойно, спокойно — повтаряше си. — Щом той може да пази тайни, значи и аз мога. Да не забравям, че има разумно обяснение на всичко това...“

Нима?

„... само дето аз не го знам. Необходимо ми е време да поразсъждавам, точно така. Най-важното сега е да запазя спокойствие.“

Вдигна слушалката и каза закачливо:

— Ако си ти, красавецо, идвай веднага. Мъжът ми е в командировка.

Боб се засмя:

— Здрасти, скъпа. Как си?

— На крак, свежа като кукуряк. А ти?

Боб дълго не отговори. Поне така ѝ се стори, а всъщност надали бяха изминали една-две секунди. Сред тишината тя чуваща някак си ужасяващото бръмчене на хладилника, водата, капеща от кранчето върху чайника, изпуснат в умивалника, биенето на сърцето си — звук, сякаш идващ от гърлото и от ушите ѝ, а не от гърдите ѝ. С Боб бяха женени толкова дълго, че почти винаги бяха настроени на една и съща вълна. Дали беше типична за всеки брак? Дарси не знаеше. Познаваше само своя брак. Само дето вече не знаеше дали го познава.

— Говориш особено — каза Боб. — Гласът ти е дрезгав. Всичко наред ли е, миличка?

Би трябвало да се трогне. Обаче я побиха тръпки. Марджъри Дювал: името не само стоеше пред очите ѝ, а сякаш примигваше като неонов надпис над бар. За миг си глътна езика и се ужаси, защото се просълзи и добре познатата ѝ кухня се разми пред очите ѝ. И стомахът

отново я сви. Марджъри Дювал. Кръвна група: А положителна. Адрес: Хъни Лейн 17.

— Мислех си за Брандолин — чу се да казва.

— О, мила моя. — Съчувствието му беше искreno. И гласът беше на нейния Боб. На човека, когото познаваше толкова добре. Нали тъкмо на него се осланяше не веднъж и дваж от 1984 насам? Разчиташе на него дори и преди това, докато още бяха гаджета, защото беше разбрала, че той е любовта на живота ѝ. Ами да, точно така. Боб също се осланяше на нея. Мисълта, че съчувствието му е само сладка глазура върху отровна торта, беше налудничава. Още по-налудничаво беше, че в момента го лъжеше. Всъщност съществуваха ли степени на налудничавостта? Или беше уникална и нямаше сравнителна или превъзходна форма. Боже мой, какво ѝ се въртеше в главата? Какво, в името на Бога?

Обаче Боб говореше и тя нямаше представа какво е казал току-що.

— Извинявай, може ли да повториш? Пресегнах се за чашата с чая и не те чух добре. — Още една лъжа (ръцете ѝ трепереха прекалено силно, за да се пресегне за каквото и да било), но пък беше доста правдоподобна. Освен това гласът ѝ не трепереше. Поне така ѝ се струваше.

— Попитах какво те накара да си спомниш за нея.

— Дани се обади и започна да ме разпитва за сестра си. Замислих се за своята. Излязох и се поразходих. Просълзих се и заподсмърчах, въпреки че донякъде и студът имаше вина. Затова бях програкнала.

— Да, направи ми впечатление. Знаеш ли, мога утре да пропусна Бърлингтън и да се прибера у дома.

Тя за малко не изкрешя „Не!“, обаче щеше да е груба грешка. Така със сигурност щеше да накара Боб да прекрати преждевременно пътуването си, защото е загрижен за нея.

— Само да си посмял! Ще ти насиня окото — каза и изпита облекчение, когато той се засмя. — Чарли Фрейди ме осведоми, че си струва да присъстваш на търга за имението в Бърлингтън. Знаеш, че има големи връзки, също и нюх за тези неща. Казвал си ми го поне сто пъти.

— Така е, но се тревожа за теб. Явно си доста унила.

Лош признак беше, че е разбрал — и то веднага! — как я мъчи нещо. Още по-лошо беше, че ѝ се наложи да го излъже за причината. Тя стисна клепачи, видя как мръсницата Брендя крещи под черната качулка и отвори очи.

— Бях унила, но вече не съм — заяви. — За миг се бях пренесла в миналото. Спомних си как баща ми донесе вкъщи Брандолин. Понякога си мисля за трагедията, случва се.

— Знам — промълви Боб. И беше искрен. Смъртта на Брандолин не беше причина Дарси да се влюби в Боб Андерсън, но неговото съпричастие към скръбта ѝ беше затвърдило връзката им.

Брандолин Мадсен загина при ски бягане през пресечена местност, покосена от снегомобил, управляем от пиян младеж. Виновникът избяга, захвърляйки мъртвата в гората на около километър от къщата на семейство Мадсен. След като Бранди не се прибра до осем вечерта, двама полицаи от Фрийпорт и хората от местния доброволен отряд организираха издирването ѝ. Баща ѝ я намери и я занесе у дома. Първа го видя Дарси, която дежуреше на телефона в дневната и се опитваше да успокоява майка си. Той прекоси моравата, озарен от суровата светлина на пълната зимна луна, от устата му излизаха белезници облечета пара. Първата ѝ мисъл беше (ужасът от случилото се още беше жив в паметта ѝ) за любовните черно-бели филми, които понякога даваха по ТСМ — онези, в които младоженецът пренася булката през прага на вилата, наета за медения им месец, под звуците на петдесет цигулки, изпълняващи сладникава мелодия, напомняща гъст сироп.

Дарси беше открила, че Боб Андерсън притежава необикновената способност да проявява съпричастие. Не беше изгубил брат или сестра, а най-добрия си приятел. По време на бейзболен мач момчето изтичало на шосето да вземе топката, случайно попаднала там (слава богу, вината не беше на Боб — той не играеше бейзбол и през този ден беше отишъл да плува), там го бълснал камион и след няколко часа то починало в болницата. Понякога Дарси си мислеше, че съвпадението и двамата да изгубят скъп човек е някак мистично и всъщност не е съвпадение, а пръст на съдбата.

— Не прави глупости, Боби. Остани във Върмонт, свърши си работата. Загрижеността ти е трогателна, но ако се върнеш

преждевременно, ще се почувствам като ревливо хлапе. И много ще се ядосам.

— Добре. Обаче ще ти се обадя утре в седем и половина. Да не кажеш, че не съм те предупредил, и пак да се запилееш някъде.

Дарси се засмя и с облекчение установи, че смехът ѝ беше естествен... или дотолкова естествен, че той да не се усъмни. И защо да не се засмее от сърце? Защо, мамка му? Обичаше Боб и беше готова да му повярва... най-вече поради липсата на доказателства. На достатъчно доказателства. Не че имаше избор. Не можеш да спреш любовта (дори онази, приемана за даденост през двайсетте и седем години брак), както спираш чешмата. Любовта идва от сърцето, а то има свои повели.

— Боби, винаги телефонираш в седем и половина.

— Виноват. Обади ми се довечера, ако ти потрябва нещо...

— ... независимо от часа — довърши тя вместо него. Вече се чувствуващо почти на себе си. Учудващо е колко тежки удари може да понесе умът. — Обещавам.

— Обичам те, скъпа. — Така завършваха всичките им телефонни разговори през годините.

— И аз те обичам. — Дарси се усмихна. Върна слушалката на вилката, опря чело на стената, затвори очи и заплака още преди усмивката да отлети от лицето ѝ.

6.

Компютърът ѝ „Ай Мак“, вече дотолкова стар, че да изглежда като моден образец на ретромодел, беше в стаята ѝ за шев. Дарси рядко го използваше за друго освен за електронната поща и за сайтовете за покупко-продажби, но сега отвори Гугъл и написа името на Марджъри Дювал. Поколеба се за миг и добави думичката „Бийди“. Защо да удължава агонията? Убедена беше, че прякорът ще излезе при търсенето. Натисна „ентър“ и докато наблюдаваше как мъничкото кръгче непрестанно се върти в горната част на екрана, стомахът отново я сви. Изтича в тоалетната, седна и закри с длани лицето си. На вратата имаше огледало и тя не искаше да види отражението си. Впрочем за какъв дявол бяха сложили това огледало? Защо беше позволила да е там? Кому е притрябвало да се оглежда, докато се изхожда по голяма или по малка нужда?

Бавно се върна при компютъра; тътреше си краката като дете, очакващо наказание за онова, което майка ѝ наричаше Голямата беля. Видя, че Гугъл ѝ е дал над пет милиона резултата: о, всемогъщи Гугъл, толкова щедър и толкова страшен! Първият обаче я разсмя, защото я приканваше да се свърже с Марджъри Дювал в социалната мрежа Туитър. Ако не грешеше (о, колко неописуемо щастлива щеше да е, ако грешеше), онази Марджъри, която я интересуваше, вече нямаше как да общува чрез Туитър.

Вторият резултат беше от портландския „Прес Хералд“ и когато Дарси влезе в страницата, видя фотографията (усещането беше все едно ѝ зашлевиха силна плесница), която си спомняше от телевизията и вероятно от вестника, защото с Боб купуваха именно „Прес Хералд“ Дописката беше отпреди десет дни и беше поместена на първата страница. Едните букви на заглавието сякаш крещяха: „**ЖЕНА ОТ НЮ ХЕМПШИР МОЖЕ БИ Е ЕДИНАЙСЕТАТА ЖЕРТВА НА БИЙДИ!**“ Подзаглавието гласеше: „**Полицейски източник: Сигурни сме деветдесет процента.**“

На тази снимка Марджъри беше много по-хубава: заснета беше във фотоателие и носеше елегантна черна рокля. Косата ѝ беше разпусната и изглеждаше сламеноруса. Дарси се запита дали съпругът на Марджъри е дал снимката на репортерите. Най-вероятно — да. Фотографията е стояла на полицата над камината в къщата на Хъни Лейн 17 или е била окачена в коридора. Симпатичната стопанка на къщата посреща гостите с вечната си усмивка.

Марджъри Дювал беше намерена в дълбока клисура на десет километра от дома си в Саут Гансет. Предположението на областния шериф беше, че смъртта е настъпила вследствие задушаване, но щяло да се знае със сигурност след аутопсията. Беше отказал да отговори на други въпроси, но анонимният източник на репортера (чиято информация се смяташе за достоверна, тъй като бил „свързан с разследването“) беше потвърдил, че Дювал е била нахапана и изнасилена „по начин, типичен за другите убийства, извършени от Бийди“.

Информацията беше като естествен преход към обобщението на другите престъпления. Първото беше извършено през 1977, второто и третото — през 1978, четвъртото — през 1980, петото и шестото — през 1981. Две бяха извършени в Ню Хемпшир, две — в Масачузетс, а последните — във Върмонт. След това беше настъпила пауза, продължила шестнайсет години. Полицията имаше три предположения: Бийди се е преместил другаде и е продължил да практикува хобито си на новото местожителство; Бийди е бил арестуван за друго престъпление и сега е в затвора; Бийди се е самоубил. Според психиатъра, с когото репортерът се беше консултиран, единствената невярна хипотеза би била, че на убиеца му е писнalo:

— На тези изроди не им омръзва. Убийството е техният спорт, тяхната мания. Нещо повече — то е тайната им живот.

Таен живот. Каква фраза! Същински отровен бонбон.

Шестата жертва на Бийди беше жена от Бар, открита в снежна пряспа само седмица преди Коледа. „Чудесен празник са изкарали близките ѝ“ — помисли си Дарси. Не че нейната Коледа през същата година беше много весела. Измъчващо я носталгията (факт, който за нищо на света не би признала пред майка си), измъчващо я мисълта, че не е достатъчно подгответена за работата си (иначе след осемнайсет

месеца би трябало да получи минимално повишение на заплатата), и не очакваше с радост наближаващите празници. Имаше познати (момичетата, с които пиеше маргарити), но не и приятелки. Открай време й липсваше способността да се сприятелява. Беше, меко казано, свенлива. Всъщност по-точната дума беше самовгълбена.

После в живота ѝ се появи Боб Андерсън — усмихнатият Боб, който я покани на среща и заяви, че няма да приеме отказ. Приблизително три месеца по-рано снегоринът беше изровил от пряспата трупа на последната жертва от „ранния цикъл“ на Бийди. Двамата се влюбиха. И Бийди престана да убива. Цели шестнайсет години.

Заради нея ли? Защото я обичаше? Защото искаше да престане да прави Големи бели?

Или е съвпадение. Твърде е възможно.

Добър опит, но документите, които беше намерила в гаража, отричаха възможността за случайно съвпадение.

Седмата жертва на Бийди и първата от „новия му цикъл“, както се изразяваше репортерът, беше някоя си Стейси Мур от Уотървил, Майн, убита през август 1997. Съпругът ѝ я намерил в мазето след завръщането си от Бостън, където бил отишъл с двама приятели да гледа мачовете на „Ред Сокс“. Главата ѝ била натикана във варел, пълен с ронена царевица, която семейство Мур продавали на щанда си край шосе 106. Била гола, ръцете ѝ били завързани на гърба, задните части и бедрата ѝ били жестоко нахапани.

След два дни шофьорската книжка на Стейси Мур и кръводарителската ѝ карта от Синия кръст, омотани с ластиче, пристигнали по пощата в Огъста. Пратката била адресирана с големи печатни букви: „ДО ГЛАВНИЯ ПРУКУРОР. КРИНИМАЛНИ РАСЛЕДВАНИЯ.“ Имало и бележка: „Привет! Върнах се! Бийди!“

Следователите, натоварени с убийството на Мур, веднага познали пакетчето. След всяко предишно убийство полицията получавала подобни симпатични колетчета, придружени от закачливи писъмца. Бийди издебвал жертвите си, докато останат сами. Изтезавал ги (най-вече жестоко ги нахапвал), изнасилвал ги или обезобразявал половите им органи, убивал ги и след няколко седмици или месеца изпращал личните им документи в някое полицейско управление. Отправял предизвикателство към ченгетата.

„За да е сигурен, че няма да припишат престъпленията другому“ — отчаяно си помисли Дарси.

През 2004 Бийди извършил още едно убийство, през 2007 последвали деветото и десетото. Последните две били най-жестоки, понеже едното било на дете. Десетгодишният син на жертвата се върнал по-рано вкъщи — освободили го от часовете, защото го заболял коремът — и вероятно видял как Бийди убива майка му. Двете тела били открити в близката река. След известно време двете кредитни карти и шофьорската книжка на жената пристигнали в казарма №7 на масачузетската полиция. На картичката пишело: „**ПРИВЕТ! ХЛАПЕТО ОМРЯ СЛОЧАЙНО! СЪЖАЛЯВАМ! ОБАЧИ СТАНА БЪРЗО И НЕ ГО ЗАБОЛЯ! БИЙДИ!**“

Имаше още много статии по случая (о, всемогъщи Гугъл!), но какъв беше смисълът да ги чете? Прекрасният сън през една най-обикновена вечер от най-обикновен живот беше заличен от кошмар. Дали четенето на материалите за Бийди щеше да прогони този кошмар? Отговорът беше очевиден.

Стомахът я сви. Тя изтича в тоалетната, където още вонеше въпреки вентилатора (понякога човек не забелязваше колко смрадлив е животът, но невинаги), коленичи пред чинията, зина и се загледа в синята вода. За миг реши, че пристъпът на гадене ще премине, но си спомни удушената Стейси Мур с посинялото лице, натикано във варела с царевица, и нахапаните й задни части, покрити със засъхнала кръв с цвета на мляко с какао. Призля й и повърна два пъти — толкова силно, че водата от тоалетната чиния изпръска челото ѝ.

Заплака, едва си поемаше въздух. Пусна водата и си помисли, че се налага да почисти тоалетната. Засега обаче само свали капака и опря страната си на хладната бежова пластмаса.

Какво да правя?

Най-логичното беше да се обади на полицията, но какво щеше да се случи, ако се окажеше, че е сгрешила? Боб беше най-великодушният и незлопаметен човек на света — когато тя бълсна стария им ван в дървото край паркинга пред пощата, единственото му притеснение беше да не би Дарси да се е наранила, но щеше ли да й прости, ако го набедеше за единайсет жестоки убийства, които не е извършил? Пък и скандалът щеше да е грандиозен. Независимо дали Боб беше невинен

или не, снимката му щеше да е във вестниците. На първа страница. Нейната — също.

Дарси с усилие се изправи, взе от килера твърдата четка и почисти тоалетната чиния. Работеше бавно. Гърбът я болеше. Сигурно си беше разтегнала мускул, докато повръщаше.

Изведнъж се сети за нещо друго, което ѝ подейства така, сякаш до нея тупна тежък камък. Не само двамата с Боб щяха да се превърнат в сензацията на жълтата преса и на двайсет и четири часовите новини по кабелните телевизии; децата също щяха да са въвлечени в месомелачката на слуховете и предположенията. Дони и Кен току-що си бяха осигурили двама клиенти, но банката и собственикът на автосалон щяха да си оттеглят предложениета веднага след избухването на гнусната бомба, фирма „Андерсън енд Хауард“, която днес за пръв път си беше поела въздух, утре щеше да е мъртва. Дарси не знаеше колко е вложил Кен Хауард, но Дони беше вътре с двета крака. Не ставаше въпрос само за пари, а за други инвестиции, които правиш в началото на самостоятелното пътуване: сърце, ум, самоуважение.

Ами Петра и Майкъл, които може би тъкмо сега отново кросяха планове за сватбата си, без да подозират, че над тях виси сейф, тежащ два тона, и че въжето всеки момент ще се скъса. Петс открай време обожаваше баща си. Как щеше да реагира, ако научеше, че ръцете, които навремето бутаха люлката ѝ в задния двор, бяха удушили единайсет жени? Че зад устните, които я бяха целували за лека нощ, се криеха зъби, нахапали единайсет жени, някои чак до костта?

Отново седна пред компютъра и внезапно си представи ужасяващите заглавия на първите страници на вестниците. И снимката на Боб, облечен с униформата на скаутите с кърпа на врата, идиотски къс панталон и дълги чорапи. Видя ги съвсем ясно, сякаш бяха отпечатани: „**СЕРИЙНИЯТ УБИЕЦ БИЙДИ 17 ГОДИНИ Е ВОДАЧ НА НАЙ-МАЛКИТЕ СКАУТИ.**“

Тя притисна длан до устните си. Чувстваше как очите ѝ пулсират в орбитите си. Хрумна ѝ да се самоубие и в продължение на няколко секунди (безкрайни секунди) идеята ѝ се струваше напълно логична, единственото разумно решение. Можеше да остави бележка, че го е направила, понеже е болна от рак. Или че има Алцхаймер в начален стадий... да, това беше още по-удачно. Обаче и самоубийството

хвърляше сянка върху членовете на семейството. Ами ако беше сгрешила? Ако Боб беше намерил на пътя личните документи?

„Наясно ли си колко е невероятно?“ — подигравателно подхвърли умната Дарси.

Да, беше невероятно, но не и невъзможно, нали така? Имаше и още нещо, заключващо я завинаги в клетката, в която беше попаднала: ами ако беше права? Нямаше ли смъртта ѝ да подтикне Боб да убива по-често, понеже вече не му се налага да води двойствен живот? Не знаеше дали съществува задгробен живот, но може би го имаше. И какво, ако след смъртта си не попаднеше сред райски градини и реки от мед и мляко, а я посрещнха множество удушени жени, жигосани от зъбите на съпруга ѝ, за да я обвинят, задето е причинила смъртта им, като е избрала най-лесното — да поsegне на живота си? И ако се постараеше да забрави ужасяващата находка в гаража (макар нито за миг да не вярваше, че ще може), нямаше ли да докаже, че обвиненията на жертвите са справедливи? Наистина ли възнамеряваше да осъди на ужасяваща смърт още жени, за да не провали сватбата на дъщеря си през юни?

„Ще ми се да бях умряла“ — помисли си.

Само че не беше.

За пръв път от много години Дарси Мадсен Андерсън коленичи и започна да се моли. Молитвата не ѝ помогна. В къщата нямаше никого освен нея.

7.

Никога не си беше водила дневник, но на дъното на голямата ракла с шивашки материали беше скътала бележниците с ангажиментите на мъжа си. А в картотечното чекмедже на бюрото в кабинета на Боб се съхраняваше архивът за служебните му пътувания. Като счетоводител (и като собственик на малка фирма) той беше педантичен по отношение на документацията и не пропускаше всяка възможност за намаляване на данъците си и за отчисления заради амортизацията на автомобила си.

Дарси натрупа до компютъра си папките от архива му и своите бележници със записи. Влезе в Гугъл и се насили да издири необходимата информация, въвеждайки имената и датите на смъртта (някои бяха приблизителни) на жертвите на Бийди. После, когато дигиталният часовник на компютъра ѝ безшумно отмина двайсет и втория час на денонаощетето, тя подхвани най-трудната работа — проверката на различни източници и търсенето на съпадения.

Би дала дванайсет години от живота си, за да намери нещо, което със сигурност да докаже, че Боб не е извършил поне едно от убийствата, но записките ѝ само подсилиха ужаса ѝ. Кели Жервес от Кийни, Ню Хемпшир, беше намерена в гората зад градското сметище на 15 март 2004. Заключението на съдебния лекар беше, че смъртта ѝ е настъпила преди около пет дни. В бележника си Дарси беше записала: „*Боб при Фицуилям, Брат*.“ Джордж Фицуилям беше сред най-богатите клиенти на „*Бенсън, Бейкън енд Андерсън*“. *Брат* беше нейното съкращение за Братълборо, където живееше Фицуилям. Оттам до Кийни в Ню Хемпшир се стигаше бързо с кола.

Хелън Шейвърстоун и синът ѝ Робърт бяха намерени на 11 ноември 2007 в река Нюри край Еймсбъри. Къщата на двете жертви беше в село Тасъл, намиращо се на двайсетина километра от града. На страницата за ноември в бележника си Дарси беше задраскала датите от осмо до десето число и беше написала: „*Боб в Согъс, 2 продажби на имоти плюс аукцион за монети в Бостън*.“ Спомняше ли си как му

беше телефонирала в мотела в Согъс и не го беше намерила? Как беше предположила, че е излязъл на късна вечеря с някой колекционер на монети или може би е под душа. Да, май си спомняше. В такъв случай къде е бил през онази нощ? Може би се е връщал с колата от Еймсбъри, след като е доставил мъничка пратка за местното полицейско управление. Или пък ако е бил под душа, какво, за бога, се е опитвал да измие?

Дарси се захвани с архива на Боб, без да обръща внимание на компютърния часовник, който вече показваше, че наближава полунощ — магическият час, в който според легендата гробовете се отварят. Работеше методично и често спираше за повторна проверка. Документацията от края на седемдесетте беше доста осъдъдна — по онова време Боб не е бил толкова педантичен и изряден, но архивът от осемдесетте беше пълен и съвпаденията на служебните му пътувания с убийствата на Бийди през 1980 и 1981 веднага се набиваха на очи. „Ако намериши повечко котешки косми в нечия къща — мъдро отбеляза умната Дарси, — съвсем логично е да предположиш, че някъде в дома има котка.“

Какво да правя сега?

Май най-разумното беше да си легне, въпреки че в главата ѝ беше пълна каша и сърцето ѝ беше сковано от страх. Съмняващо се, че ще заспи, но поне щеше да вземе горещ душ и да си легне. Беше капнала от умора, гърбът я болеше от повръщането и вонеше на пот.

Изключи компютъра и бавно се качи на горния етаж. Горещата вода пооблекчи болките в гърба ѝ, но все пак тя реши да вземе два тиленола с надеждата след няколко часа те напълно да утихнат — щеше да усети, защото нямаше да е заспала. Върна тиленола в аптечната и понечи да изпие едно сънотворно, но се отказа. Нямаше да я приспи, само още повече щеше да размъти мозъка ѝ и да задълбочи параноята ѝ.

Легна и се загледа в ношното шкафче от другата страна на кревата. Будилникът на Боб. Резервните му очила за четене. Книга, озаглавена „Подслонът“. „Непременно я прочети, Дарс, това е книга, която променя живота“ — беше казал Боб две-три вечери преди поредното си пътуване.

Тя изгаси ношната си лампа, видя Стейси Мур, натикана във варела с царевица, и пак включи лампата. През повечето нощи мракът

й беше приятел, благ предвестник на съня, но не и днес. Днес мракът беше населен с харема на Боб.

Не си сигурна. Помни, че не си сигурна!

Само че ако намериш повечко котешки косми...

Лежеше, сънят отказваше да я навести, умът й се въртеше в кръг — ту мислеше за жертвите, ту за децата си, ту за себе си, сети се дори за отдавна забравената библейска притча как Иисус се е молил в Гетсиманската градина. След като около час — толкова време й се струваше, че умът й се е въртял в омагьосания кръг — отново извърна очи към часовника на Боб и видя, че са изминали едва дванайсет минути. Подпра се на лакът и обърна будилника към прозореца.

„Утре вечер няма да се прибере преди тест часа“ — каза си... въпреки че след като вече минаваше полунощ, излизаше, че Боб ще се върне през същия ден. Все пак имаше на разположение осемнайсет часа. Достатъчно време да вземе някакво решение. Хубаво щеше да е, ако можеше да поспи — сънят проясняващ ума, само че това беше невъзможно. Щеше да задреме, в просъници да си помисли за Марджъри Дювал, Стейси Мур или (о, ужас!) за десетгодишния Робърт Шейвърстоун. „НЕ ГО ЗАБОЛЯ!“ И сънят щеше да отлети. Хрумна й, че вече никога няма да заспи. Беше абсурдно, разбира се, но докато лежеше в мрака, усещайки отвратителния вкус на повръщано, въпреки че се беше нажабуркала с вода за уста, възможността й изглеждаше напълно реална.

В един момент си спомни как като съвсем малка обикаляше стаите в родния си дом и се взираше в огледалата. Заставаше пред всяко, обгръщащо с длани лицето си и притискаше нос до стъклото, като сдържаше дъха си, за да не се замъгли повърхността.

Видеше ли я майка й, неизменно я хокаше:

— Ще остане петно и пак ще лъскам огледалото. Какъв е този интерес към собствената ти персона? Никога няма да спечелиш конкурс по красота, момиче. И защо заставаш толкова близо? Така нищо няма да видиш!

На колко годинки беше тогава? Четири? Пет? Във всеки случай беше твърде малка, за да обясни, че не се интересува от отражението си. Беше убедена, че огледалата са врати към друг свят и че в тях се отразяват не гостната или банята на Мадсенови, а гостната и банята на друго семейство. Например с фамилното име Матсон вместо Мадсен.

Всичко от другата страна на огледалото беше подобно, но не същото, и ако човек се вгледаше по- внимателно, щеше да забележи някои разлики: килимът беше елипсовиден вместо кръгъл, едната врата се заключаваше с верижка вместо с резе, бутоњът за електричеството беше вляво вместо вдясно. И момиченцето не беше същото. Тя беше убедена, че с него са свързани по някакъв начин (сестри от огледалото?), но така или иначе момиченцето беше различно. Вместо Дарсилен то се казваше Джейн, Сандра или пък Елинор Ригби, която поради някаква причина (зловеща причина) събираше оризовите зърна след сватбените церемонии в църквите.

Дарси неусетно се унесе, но съзнанието й отказваше да заспи; мислеше си, че ако можеше да обясни на майка си какво търси, ако беше споделила за Незнайното момиче, с което хем си приличаха, хем бяха различни, родителите ѝ щяха да я изпратят при детски психиатър. Само че не момичето я вълнуваше. Вълнуваше я идеята, че зад огледалата съществува друг свят и че ако човек може да прекоси другата къща (Незнайнния дом) и да излезе през външната врата, непознатият свят ще го очаква.

Разбира се, вманиачаването й премина, когато й подариха нова кукла (кръсти я госпожа Бътъруърт по названието на любимия си сироп за палачинки) и нова къщичка за кукли; след това започна да си фантазира за неща, подхождащи на момиченце на нейната възраст: как готови на куклената печка, как пазарува и повива бебето, как се преоблича за вечеря. А ето, че днес най-после беше преминала през огледалото. Само че в Незнайнния дом не я чакаше момиченце, а Незнаен съпруг, който през цялото време беше живял зад огледалото и там беше сторил ужасни неща.

„Читаво и на прилична цена“ — често казваше Боб — мото, достойно за всеки счетоводител.

„На крак, свеж като кукуряк.“ Отговор на всяко „Как си?“ който знаеха всички млади скаути, водени от Боб из горите, и който навсярно повтаряха и като зрели мъже...

Дарси затвори подпухналите си очи и се унесе, бръчките на челото й се позагладиха. Размърда се, когато съпругът й спря колата на алеята пред къщата, но не се събуди. Може би щеше да се сепне, ако фаровете на събърбана бяха осветили тавана, но Боб ги беше изключил, за да не я събуди.

8.

Котешка лапичка, мека като кадифе, милваше страната ѝ. Нежно, но много настойчиво.

Дарси се опита да я отблъсне, обаче ръката ѝ сякаш тежеше половин тон. Сигурно сънуваще. Точно така — нямаха котка. „*Въпреки че ако в някоя къща има повечко котешки косми, значи наблизо има котка*“ — напомни ѝ умът ѝ, който се мъчеше да се отърси от сънja.

Лапичката отметна косата ѝ и помилва челото ѝ; не, не беше котешка лапа, понеже котките не говорят.

— Събуди се, Дарс. Събуди се, миличка. Искам да си поговорим.

Гласът беше нежен и успокояващ като допира. Гласът на Боб. И не беше лапичка, а ръка. Ръката на Боб. Обаче нямаше начин да е Боб, понеже той беше в Монпе...

Дарси отвори очи и го видя — седеше на леглото до нея и милваше лицето ѝ, както правеше понякога, когато ѝ беше лошо. Носеше елегантен костюм с жилетка, марка „Джос. Ей Банк.“ (купуваше си дрехите само от тази фирма, защото „подхождали на банкери“), но беше разкопчал жилетката и горното копче на ризата си. Краят на вратовръзката му стърчеше като червен език от джоба на сакото му. Коремът му преливаше над колана и първата мисъл на Дарси беше: „Крайно време е да свалиш някой и друг килограм, Боби, затъсяването пречи на сърцето.“

— Защо... — каза и не позна гласа си — все едно грачеше врана.

Той се усмихна и продължи да милва лицето ѝ, после прокара длан по шията ѝ. Дарси се покашля и опита отново:

— Защо си тук, Боби? Сигурно е... — Повдигна глава да погледне часовника на нощното му шкафче, после се сети, че го е обърнала към стената.

Боб погледна ръчния си часовник и каза, без да престава да се усмихва:

— Три без петнайсет. След разговора ни по телефона седях два часа в ужасната мотелска стая и се опитвах да си внуша, че онова,

което мисля, не е вярно. Обаче всичко в този живот съм постигнал със смелостта да погледна истината в очите. Затова се качих в колата и потеглих насам. Нямаше никакво движение. Да ме пита човек защо досега не съм пътувал нощем. Може би ще ми стане навик. Ако не съм в „Шоушенк“, разбира се. Или в държавния затвор в Конкорд. Зависи от теб, нали така?

Дланта му, милваща страната й. Допирът ѝ беше познат, дори миризмата ѝ беше позната и тя открай време я харесваше. Вече не беше така и не само заради ужасяващите разкрития, които беше направила тази нощ. Как досега не беше забелязала колко самодоволен и властен е жестът му? Все едно казваше: „*Ти си дърта кучка, но си моята дърта кучка. Само че този път си се изпишала на пода, докато ме е нямало, и си направила беля. Голяма беля.*“

Дарси отблъсна ръката му, повдигна се на лакът и седна.

— Какви ги говориш? Промъкваш се вкъщи като крадец, събуждаш ме...

— Да, миличко, ти спеше на запалена лампа. Забелязах го веднага щом завих по алеята.

Усмивката му не беше гузна. Нито зловеща. Беше същата добродушна усмивка на Боб Андерсън, която Дарси беше обикнала от пръв поглед. За миг паметта ѝ я върна към първата им брачна нощ и колко съобразителен беше Боб тогава, как ѝ даде време да свикне с новото положение.

„*И сега ще направи така*“ — помисли си тя.

— Никога не спиш на запалена лампа, Дарс. И макар че си по нощница, отдолу носиш сутиен, което също никога не правиш. Забрави да го свалиш, нали, миличка? Горката ми тя. Горкото ми уморено момиче. — За миг докосна гърдата ѝ, после (слава богу!) отдръпна ръка. — Освен това си обърнала моя часовник, за да не виждаш колко е часът. Разстроена си и аз съм причината. Извинявай, Дарс. Искрено съжалявам.

— Ядох нещо, от което ми призля — измънка тя — само това можа да измисли.

Боб търпеливо се усмихна:

— Намерила си скривалището ми в гаража.

— Не знам за какво говориш.

— Постарала си се да оставиш всичко както си го намерила, но аз съм много предпазлив за тези неща и веднага видях, че прозрачното тиксо, с което бях залепил дъската, е скъсано. Не си го забелязала, нали? Освен това кутията беше на около три сантиметра по-вляво от мястото, на което я оставих... на което винаги я оставям.

Още веднъж се пресегна да я помилва по лицето и отдръпна ръка (наглед без да се обиди), когато тя извърна глава.

— Боби, явно ти е влязъл някакъв бръмбар в главата, но наистина не знам за какво говориш. Май си се преуморил.

Той направи печална физиономия и се просълзи. Невероятно. За миг Дарси изпита съжаление към него. Изглежда, емоциите също бяха навик, подчинен на условните рефлекси.

— Открай време знаех, че този ден ще настъпи.

— Ще го кажа за трети път — нямам никаква представа за какво говориш.

Боб въздъхна:

— Докато пътувах насам, имах достатъчно време за размисъл, мила. Накрая стигнах до заключението, че има само един въпрос, който непременно изисква отговор: КЩНД.

— Не раз...

— Щашт. — Той нежно притисна пръст до устните ѝ. Лъхна я миризмата на сапун. Вероятно Боб беше взел душ, преди да напусне мотела. — Ще ти кажа всичко. Ще се изповядам пред теб. Струва ми се, че дълбоко в душата си открай време съм искал да научиш истината.

Открай време е искал тя да научи истината? Мили боже! Може би я очакваха още по-страшни разкрития, но засега това изявление на Боб беше най-страшното.

— Не ме интересува! Не знам какво те е прихванало, но не ме интересува.

— Виждам промяна в погледа ти, скъпа. С течение на времето се научих да разгадавам погледите на жените. Станах експерт. КЩНД означава Какво Ще Направи Дарси. Какво ще направи Дарси, ако намери скривалището ми и види какво има в кутията. Впрочем много харесвам тази кутия, понеже ми е подарък от теб.

Приведе се и леко я целуна по челото. Устните му бяха влажни. За пръв път в живота си Дарси се погнуси от допира им, хрумна ѝ, че

до изгрев-слънце може би вече ще е мъртва. Защото мъртвите жени не говорят. „Но в името на дългогодишното ни съжаление — помисли си — ще се постарае «да не ме заболи»“.

— Първо се запитах дали името на Марджъри Дювал ще ти говори нещо. Бих искал да отговоря с „твърдо не“, само че понякога човек трябва да е реалист. Живеем заедно отдавна и знам, че не си пристрастена към новините, но следиши телевизионните емисии и четеш вестници. Стигнах до заключението, че ще познаеш името или снимката на шофьорската книжка. После си зададох въпроса: „Няма ли Дарси да полюбопитства защо тези документи са у мен?“ Жените са любопитни. Например Пандора.

„Или жената на Синята брада — помисли си тя. — Онази, която надникнала в заключената стая и се натъкнала на отсечените глави на предишните му съпруги.“

— Боб, кълна се, че...

— Затова веднага щом се прибрах, включих компютъра си, отворих Файърфокс — търсачката, която винаги използваш, и прегледах „историята“.

— Кое?

Боб се изкиска, сякаш беше казала нещо много духовито:

— Знаех си, че нямаш представа, защото всеки път, когато проверя, всичко си е там. Никога не триеш! — Той отново благо се засмя, както правят мъжете, когато откроят симпатична слабост у съпругите си.

За пръв път Дарси почувства гняв. Може да беше абсурдно предвид обстоятелствата, но тя наистина се ядоса:

— Ровиш в моя компютър, така ли? Подлец такъв! Долен шпионин!

— Разбира се, че те проверявам. Имам много лош приятел, който прави много лоши неща. Когато човек е в такова положение, задължително трябва да знае какво се върти в главите на най-близките му хора. Откакто децата напуснаха родния дом, ти и само ти си ми най-близката.

Лош приятел? Лош приятел, който прави лоши неща? Виеше ю се свят, но едно ю беше съвършено ясно: безсмислено беше да продължи отрича. Боб знаеше, че е узнала тайната му.

— Не си търсила информация само за Марджъри Дювал. — По гласа му личеше, че не изпитва и капчица разкаяние, само ужасно съжалява, задето се е стигнало дотук. — Интересувала си се от всички.

— Засмя се и възкликна: — Опа!

Дарси се облегна назад, за да се отдалечи от Боб. Разстоянието помежду им я успокояваше. Години наред всяка нощ бяха лежали притиснати един до друг, а сега се стремеше да е по-далеч от него.

— Какъв лош приятел? За кого говориш?

Той наклони глава, сякаш казваше: „*Много си ми глупавичка, но пък си забавна.*“

— За Брайън.

В първия момент Дарси си помисли, че той говори за свой колега. Дали този Брайън не му беше и съучастник? Изглеждаше доста невероятно — също като нея Боб се сприятеливаше много трудно, но хората, които вършат такива чудовищни неща, понякога имат съучастници. Та нали вълците се събират на глутници, когато преследват жертвите си.

— Брайън Делаханти — поясни Боб. — Само не ми казвай, че си го забравила. Разказах ти за него, след като ти сподели какво се е случило с Брандолин.

Тя зяпна от удивление.

— Твой приятел от гимназията ли? Боб, той е мъртъв! Бълснал го е камион, докато се е опитвал да вземе бейзболната топка, изтъркаляла се на шосето, и е мъртъв!

— Ами... — усмивката му леко помръкна. — И да, и не. Почти винаги го наричах Брайън, когато ти разказвах за него, но в училище не му виках така, понеже той си мразеше името. Наричах го Би Ди.

Дарси понечи да попита какво общо има това с цената на чая в Китай, но изведнъж се досети. Знаеше отговора. Би Ди.

Бийди.

9.

Боб говори дълго и с всяка минута ужасът на Дарси нарастваше. Двайсет и седем години беше живяла с ненормален, без да разбере какъв е. Но как би могла? Лудостта му беше като подземна река, скрита под каменен пласт, покрит с дебел слой почва, върху която растяха цветя. Човек можеше да се разхожда сред тях и никога да не разбере, че отдолу тече реката на лудостта. Обаче реката си беше там. Открай време. В писъмцата си до полицията Боб обвиняваше за всичко Би Ди (едва след години беше започнал да го нарича Бийди), но тя подозираше, че не е толкова наивен: много по-лесно му е било да води двойствен живот, като прехвърли вината върху Брайън Делаханти.

Именно на Би Ди му хрумнала гениалната идея тайно да внесат оръжия в училището и да извършат масово убийство. Според Боб това вдъхновение осенило приятеля му през лятото, след като завършили девети клас в гимназията в Касъл Рок.

— Хиляда деветстотин седемдесет и пъ儒家... — той добродушно се усмихна и поклати глава, сякаш си припомняше невинна младежка лудория. — Едни момичета ни се подиграваха. Даян Рамидж, Лори Суенсън, Гlorия Хагърти... имаше и още няколко, но съм им забравил имената. Възнамеряхме да се въоръжим до зъби — бащата на Брайън притежаваше двайсетина пушки и пистолети, включително два германски люгера от Втората световна война, по които бяхме луди, и да отидем в гимназията. По онова време в училищата нямаше детектори за метал, разбира се.

Щяхме да се барикадираме в крилото с кабинетите по естествени науки, да заключим вратите, да убием няколко души (предимно учители, но и съученици, които не харесвахме) и да изведем другите през противопожарната врата в дъното на коридора. Но не всички. Щяхме да задържим като заложнички момичетата, които ни се подиграваха. Планирахме — Би Ди планираше — да направим всичко това, преди да пристигнат ченгетата. Той нарисува карти и състави списък на етапите на акцията, който криеше в тетрадката си по

геометрия. Ако не ме лъже паметта, етапите бяха двайсетина; първият беше „Да включим противопожарната аларма, за да причиним смут и бъркотия.“ — Боб се изкиска. — След като се заключихме... — Той стеснително се усмихна.

Дарси си помисли, че мъжът ѝ не се срамува от стореното, а от това колко глупав е бил планът.

— Вероятно се досещаш какво стана. Бяхме под напрежение, хормоните ни бълбуха. Щяхме да кажем на онези момичета, че ако ни пуснат, ще ги пуснем. Ако ли не — ще ги убием. И те щяха да ни позволяят да ги изчукаме. Естествено. — Кимна и добави: — Щяха да се чукат, за да останат живи. Би Ди имаше право. — Беше се пренесъл в миналото. Очите му бяха замъглени от (гротескна, но искрена) носталгия. По какво? По наудничавите младежки мечти? Страшното беше, че може би наистина тъгуваше именно за това.

— Не възнамерявахме да се самоубием като онези откачени хевиметалисти в Колорадо. В никакъв случай. Брайън твърдеше, че в сутерена под класните стаи имало тунел, който се простидал между склада и старата сграда на пожарната на шосе 119. Прокопан бил през петдесетте, та на първокласниците, които през междучасията си играели в някогашния парк отвъд шосето, да не се налага да прекосяват платното.

Боб се изсмя и Дарси стреснато подскочи.

— Появявах му, обаче се оказа, че лъже като дърт циганин. През есента на същата година слязох в сутерена да проверя. Складът си беше там — претъпкан с какви ли не хартии и вонящ на течността, която използваха при изваждането на печатни материали на цикlostил, но ако е имало тунел, така и не го открих, а още тогава бях много старателен и акуратен. Щяхме да останем в капан и... кой знае, може би накрая все пак щяхме да се самоубием. Никога не се знае какво ще направи един четиринайсетгодишен хлапак, нали така? Тийнейджърите са като невзривени бомби.

„Ти обаче се взриви — помисли си Дарси. — Права ли съм, Боб?“

— Твърде вероятно беше да ни хване щубето и да не предприемем нищо. Или пък да съберем кураж и да изпълним плана си. Възбуждах се, докато Би Ди описваше как първо ще опипаме мръсниците, после ще ги накараме взаимно да се разсъблекат...

Досещам се какво си мислиш, Дарс: сексуални фантазии на самозадоволяващи се хлапета. Само че онези момичета наистина бяха големи гадини. Опитахме ли се да ги заговорим, само се изсмиваха, навирваха носове и ни обръщаха гръб. Събираха се пред кафенето, гледаха ни и се заливаха от смях. Разбираш, че вината не беше наша, нали, скъпа?

Той сведе очи към пръстите си, които неспокойно барабаняха по коляното му, после пак погледна Дарси.

— Важно е да разбереш колко убедителен беше Брайън. Освен това беше луд за връзване. Да не говорим, че по това време цялата страна беше обхваната от размирици и нашият план донякъде беше повлиян от всеобщото желание за бунт и промяна.

„Съмнявам се“ — каза си тя.

Най-поразяващото беше как Боб разказваше за случилото се като за нещо съвсем нормално, сякаш сексуалните фантазии на всеки тийнейджър са свързани с изнасилвания и убийства. Може би го вярваше, както беше повярвал в тунела за бягство, съществуващ само във въображението на Брайън Делаханти. Наистина ли беше така, запита се Дарси. Кой би могъл да й отговори? Та нали в момента слушаше спомените на един безумец. Само дето й беше трудно да приеме истината (засега!), понеже безумецът беше Боб. Нейният Боб.

— Така или иначе акцията не се състоя. — Той сви рамене. — Брайън загина под колелата на камиона. След погребението се събрахме в дома му и майка му ми предложи, ако искам, да си взема нещо за спомен от стаята му. Исках и още как! Взех тетрадката му по геометрия, та никой да не разбере за плановете му за Големия гимназиален купон със стрелба и чукане на мацки. — Боб печално се усмихна. — Ако бях религиозен, щях да кажа, че Бог ме е спасил от самия мен. Кой знае, може би наистина има Нещо... някаква Сила... която ръководи живота на всеки от нас.

Дарси не издържа и възкликна:

— И на теб е определила да изтезаваш и да убиваш жени, така ли?

Боб укорително я изгледа и вдигна пръст като строг учител:

— Първо, те бяха мръсници. Второ, аз не съм виновен. Бийди правеше онези неща, и то с право, Дарс. Казвам „правеше“ вместо „прави“, понеже вече съм загърбил това.

— Боб, приятелят ти Би Ди е мъртъв. Умрял е преди близо четирийсет години. Знаеш го... Или поне го осъзнаваш на някакво ниво...

Той вдигна ръце, сякаш се предаваше:

— Искаш ли да го наречеш отхвърляне на вината? Защо не? Така би се изразил всеки психиатър. Изслушай ме, Дарси! — Приведе се и притисна пръст до челото ѝ. — Изслушай ме и си го набий в главата. Виновен е Брайън. Зарази ме с... със своите идеи. Знаеш как е, когато нещо ти се загнезди в ума — не можеш да го забравиш. Не можеш да...

— Върнеш пастата за зъби обратно в тубичката?

Боб изръкопляска и на Дарси ѝ се прииска да закрещи.

— Точно така! Не можеш да върнеш пастата за зъби обратно в тубичката. Брайън беше мъртъв, но идеите му бяха живи. Представете как хващащ разни жени и им причиняваш всичко, което ти дойде наум, се превърнаха в негов призрак. — Боб погледна нагоре, после извърна очи.

Някъде Дарси беше прочела как този жест означава, че човекът съзнателно лъже. Всъщност имаше ли значение? Според нея — не.

— Няма да навлизам в подробности — продължи той. — Не са от онези, които се споделят с любимата, и независимо дали ти харесва (зnam, че тъкмо сега не си благоразположена към мен), ти си оставаш моята любима. Едно искам да знаеш — че се съпротивлявах. Съпротивлявах се цели седем години, обаче онези идеи — *идеите на Брайън* — не ми даваха покой. Накрая си казах: „Ще се опитам само веднъж, за да се отърва от натрапчивата мисъл. За да се отърва от Брайън. Ако ме хванат, така да бъде — поне тази мисъл ще престане да ме тормози. Ще престана да се питам какво е усещането.“

— Тоест ти само си задоволил мъжкото си любопитство — прошепна Дарси.

— Да. Може да се каже и така.

— Все едно да пушиш джойнт, за да разбереш защо всички се превъзнасят по дрогата.

Боб свенливо сви рамене:

— Нещо такова.

— Не е било задоволяване на любопитството, Боби. Не е било като пущене на джойнт, а *отнемане на човешки живот*.

До този момент той не беше проявил нито капчица разкаяние — изглеждаше неспособен на такова чувство, сякаш прекъсвачът, който го задействаше, се беше повредил (може би още в утробата на майка му), но сега обидено я изгледа като тийнейджър, към когото околните не проявяват разбиране.

— Дарси, те бяха мръсни снобки!

Тя умираше от жажда, обаче се боеше да стане и да отиде в банята. Страхуваше се, че ако Боб я спре, ще последва... Какво ще последва?

— Освен това — продължи той — не вярвах, че ще ме хванат. Не и ако внимавах и си съставех план. Но не глупав като плана на похотлив четиринасетгодишен хлапак, а реалистичен. Давах си сметка и за нещо друго. Не можех да го извърша. Дори да не се издънеш от стреса, гузната ми съвест щеше да ме провали. Защото бях от добрите. Смятах се за такъв и ако щеш вярвай, още се мисля за такъв. Доказателствата са налице, нали така? Прекрасен дом, прекрасна съпруга, две чудесни деца, които вече са пораснали и водят самостоятелен живот. Освен това плащам своя дан на обществото. Затова две години работих безплатно като общински касиер. Затова всяка година помагам на Вини Ешлер да организира кръводарителската акция на Хелоуин.

„Да беше агитирал Марджъри Дювал да се включи — помисли си Дарси. — Кръвната й група е била А положителна.“

Боб се изпъчи като адвокат, който сразява прокурора с неоспорим аргумент, и добави:

— Затова съм водач на малките скаути. Сигурно си мислеше, че ще се откажа, след като Дони премина в другата възрастова група. Не отричай, убеден съм, че си го мислеше. Само че не се отказах. Понеже не го правя само заради него, а в името на обществото. Така връщам дълга си.

— Тогава върни живота на Марджъри Дювал. На Стейси Мур. Или на Робърт Шейвърстоун.

Той потръпна, сякаш го беше зашлевила, и Дарси разбра, че най-после е улучила болното му място.

— Смъртта на момчето беше нещастен случай. То не трябваше да е там.

— Ти обаче трябваше!

— Не бях аз — заяви Боб, после добави нещо, което ѝ се стори най-големият абсурд. — Не съм изверг. Би Ди е виновен. Само той. Ако не бяха внушенията му, нямаше да стане така. Сам нямаше да се сетя. Писмата си до полицията подписвах от негово име, за да подчертая кой е виновникът. Разбира се, слях инициалите и добавих помежду им ѝ, понеже често ти бях разказвал за Би Ди и ти можеше да надушиш нещо гнило.

Дарси беше поразена от предпазните мерки, които беше взел. Нищо чудно, че не го бяха заловили. Ако не се беше спънала в проклетия кашон...

— Нито една жена не беше свързана с мен, със счетоводната къща или с фирмата ми за търговия с монети. Иначе щеше да е много опасно. Обаче аз пътувам често и си отварям очите на четири. Би Ди — Би Ди, който е в мен — също. Издирваме скапаните мръсници. Лесно е да ги разпознаеш. Носят прекалено къси поли и нарочно си показват презрамките на сутienите, за да съблазняват мъжете. Например онази Стейси Мур. Сто на сто си чела за нея. Все си отъркваше циците в мен, макар че си имаше мъж. Беше сервитьорка в ресторант „Сънисайд“ в Уотървил. Често пътуваш дотам във връзка с монетите, продавани от Майкълсън, помниш ли? Един-два пъти и ти ме придружи, Докато Петс учеше в „Колби“. Беше преди смъртта на Джордж Майкълсън. После синът му продаде магазина и замина за... Нова Зеландия, ако не ме лъже паметта. Онази Стейси непрекъснато ми се натискаше, Дарс. Все ме питаше искам ли да ми налее още кафе, питаше ме харесвам ли „Ред Сокс“, навеждаше се и си отъркваше гърдите в рамото ми, за да ме възбуди. И успяваше, не отричам. Аз съм мъж и открай време съм... как да се изразя? С повищена сексуалност. Някои жени го усещат и се възползват.

Той сведе очи и се замисли. Изведнъж се сети за нещо и рязко вдигна глава:

— Вечно се усмихваше. Носеше ярко червило и вечно се усмихваше. Познавам ги аз тези усмивки. Повечето мъже ги познават. „Ей, знам какво ти се иска, подушвам го, но само ще си отъркам циците в теб, друго няма да получиш, затова си налягай парцалите и се примери.“ Аз можех! Можех да се примиря. Но не и Би Ди! — Замислено поклати глава и отново заговори: — Такива жени ги има под път и над път — с лопата да ги ринеш. Лесно е да научиш имената

им. После можеш да ги откриеш чрез интернет, стига да знаеш къде да търсиш необходимата информация. А пък аз знам — нали съм счетоводител. Правил съм го много пъти. Може би стотина. Това ми е нещо като хоби. Колекционирам информация както колекционирам монети. В повечето случаи данните се оказват безполезни. Понякога обаче Би Ди казва: „Обърни внимание на тази, Боби. Заедно ще съставим плана и когато настъпи моментът, ще ме оставиш аз да действам.“ Така и правя.

Пресегна се и стисна ледените пръсти на Дарси.

— Мислиш ме за луд. Погледът ти те издава. Само че грешиш, миличка. Лудият не съм аз, а Би Ди — или Бийди (както повече ти харесва). Между другото, ако си прочела вестникарските дописки, вече знаеш, че в писмата си до полицията допускам много правописни грешки. Изписвам грешно дори адресите. Държа в портфейла си списък с грешките, та винаги да ги повтарям. Така хвърлям прах в очите на ченгетата. Искам да си мислят, че Бийди е глуповат и дори неграмотен, и успявам. Защото те са глупците. Разпитваха ме само веднъж преди много години, и то като свидетел. Бяха изминали около две седмици, след като Би Ди уби онази Мур. Още си спомням полицая, който ме разпита — беше на пенсионна възраст и накуцваше. Помоли ме да му телефонирам, ако си спомня нещо, и аз обещах. Беше голям майтап.

Засмя се беззвучно, както правеше понякога, докато гледаха „Модерно семейство“ или „Двама мъже и половина“. Този смях още повече развеселяваше Дарси. До днес.

— Знаеш ли кое е най-забавното, Дарс? Ако ме бяха спипали, щях да си призная — поне така мисля, но самопризнанието ми едва ли щеше да удовлетвори ченгетата. И знаеш ли защо? Защото много слабо си спомням конкретните... тъъ... действия. Би Ди прави всичко, а пък аз... не знам... сякаш изпадам в безсъзнание. Получавам амнезия. Нещо от този род.

Лъжец такъв! Помниш всичко! Издават те погледът ти и начинът, по който свиваш устни!

— А сега... всичко е в ръцете на Дарсилен. — Той хвана ръката й, наведе се и целуна опакото на дланта ѝ. — Сещам се за онзи банален лаф от старите криминални филми: „Ако искаш, ще ти кажа всичко, но после ще се наложи да те убия.“ Само че не важи за нашия

случай. Никога няма да те убия. Всичко, което правя, всичко, което съм постигнал, колкото и незначително да изглежда за някои хора, съм сторил за теб. И за децата, разбира се, но най-вече за теб. Ти влезе в живота ми и знаеш ли какво се случи?

— Престана да...

— Повече от двайсет години! — прекъсна я Боб и лъчезарно се усмихна.

„Шестнайсет“ — помисли си тя, обаче не го поправи.

— През тези години, когато децата ни растяха и се мъчехме да разширим бизнеса с монетите, главната заслуга беше твоя — аз непрекъснато пътувах по работа и...

— Бизнесът с монетите потръгна благодарение на теб — прекъсна го Дарси и се сепна от гласа си: говореше спокойно и дори сърдечно. — Защото си истински познавач.

Боб се трогна до сълзи.

— Благодаря, скъпа — каза прочувствено. — Знаеш колко държа на мнението ти. Знаеш ли, ти ме спаси. В много отношения. — Той се покашля. — Дванайсет години Би Ди не се появи. Помислих си, че си е отишъл. Честна дума. После обаче той се върна. Като призрак. — Боб се позамисли, после поклати глава. — Да, тъкмо такъв е. Призрак, и то злонамерен. По време на командировките ми започна да ми посочва разни жени. „Виж я тази, показва ти зърната си, но ако ги докоснеш, ще повика полиция и заедно с приятелките си ще ти се надсмива, когато те отведат. Погледни и тази. Прокарва език по устните си, знае, че искаш да ти го вкара в устата, само дето никога няма да го направи. Ами тази? Нарочно си вирна краката, като слизаше от колата, за да ѝ видиш бикините. Ако си мислиш, че е било случайно, значи си кръгъл глупак. Тази е поредната мръсница, която си въобразява, че няма да си получи заслуженото.“

Той мъкна и отново сведе поглед. От очите му надникваше онзи Боби, който цели двайсет и седем години успешно беше заблуждавал съпругата си. Онзи, който се опитваше да прехвърли вината върху призрак.

— После отново започнаха да ме връхлитат онези... желания. Опитах се да ги преодолея, съпротивлявах се. Знаех, че се продават списания... особени списания... купувах си ги, преди да се запозная с теб, и си казах, че ако пак започна да ги разглеждам... или да влизам в

специалните сайтове... ще мага... да заменя реалността с въображаеми образи... но след като си опитал истинското изживяване, фантазиите не те задоволяват.

Дарси си помисли, че съпругът ѝ говори като човек, който се е вманиачил по някаква скъпа храна. Черен хайвер. Трюфели. Белгийски шоколадови бонбони.

— Важното е, че престанах. Години наред. И пак мога да престана, Дарси. Този път завинаги. Стига да има шанс за нас. Стига да ми простиш и да обърнеш страницата. — Погледна я, в очите му блестяха сълзи. — Какъв е отговорът ти, скъпа?

Дарси се сети за жената, погребана в снежната пряспа — любимката на майка си, слънчицето на баща си, който гордо я е гледал как в първи клас танцува с розова балетна рокличка на училищната сцена. Сети се за майката и сина, открити в ледената река. И за жената във варела с царевица.

— Не мога да ти отговоря веднага. Искам да си помисля — отвърна предпазливо.

Боб сложи ръце на раменете ѝ и се приведе към нея. Тя се насили да не потрепери и да го погледне в очите. Бяха неговите очи... същевременно не бяха. „*Дали пък онази история за призрака не е вярна?*“ — помисли си.

— Не сме герои от филм, в който съпругът психопат гони из къщата пищящата си жена. Ако решиш да ме предадеш на полицията, няма да си мръдна пръста, за да ти попречи. Знам обаче, че си се сетила какво ще причини това на децата ни. Познавам те по-добре от себе си и съм убеден, че си обмислила тази възможност. Не вярвам обаче да си помислила какви ще са последствията за теб. Никой няма да ти повярва, че си била омъжена за мен цели двайсет и седем години и не си знаела... или най-малкото не си подозирала. Ще се наложи да продадеш къщата, да се преместиш в друг град и да живееш от спестяванията ни, понеже само аз нося пари вкъщи, а когато човек е в затвора, не може да си изкарва прехраната. Има опасност да загубиш и спестяванията заради гражданските дела, които ще заведат роднините на онези жени. А децата ни...

— Млъкни! Не споменавай децата, когато говориш за това! Да не си посмял!

Той покорно кимна, но не отмести ръце от раменете ѝ.

— Веднъж надвих Би Ди. Надвих го и той не се появи двайсет години...

„Шестнайсет — мислено го поправи Дарси. — Много добре знаеш, че са шестнайсет.“

— ... ще го надвия и сега. С твоя помощ, Дарс. Ако си до мен, съм неуязвим. Няма страшно дори ако той пак се върне след двайсет години. Тогава ще съм на седемдесет и три. Трудничко е да преследваш мръсниците, когато се придвижваш с проходилка! — Засмя се, като си представи нелепата гледка, после отново стана сериозен. — А сега слушай внимателно: ако се отметна от думата си дори един-единичък път, ще се самоубия. Децата никога няма да научат истината, никога няма да са белязани от тази... тази *стигма*, понеже ще се погрижа смъртта ми да изглежда причинена от нещастен случай... но ти ще знаеш причината. Ще знаеш защо съм поsegнал на живота си. Какво решаваш? Можем ли да забравим тази история?

Дарси се престори, че обмисля въпроса му. Всъщност наистина мислеше, въпреки че той нямаше да разбере онова, което се въртеше в главата ѝ.

Мислеше си: „*Все едно слушам наркоман. Наркоманите обещават никога повече, да не поsegнат към дрогата. Казват, че щом веднъж са се отказали, значи пак могат и този път ще е завинаги. Обаче няма да го направят, макар да не го съзнават. Той също няма да се откаже.*“

Мислеше си: „*Какво да правя? Не мога да го забудя, познава ме прекалено добре.*“

Отговори ѝ леден глас, който тя не подозираше, че се тай в дебрите на съзнанието ѝ; глас, вероятно приличен на гласа на Би Ди, който насочваше Боб към мръсниците в ресторантите, към мръсниците зад воланите на скъпите спортни автомобили и към онези от същата пасмина, които висяха по балконите на жилищните сгради, шушукаха си и усмихнато се споглеждаха.

Дали пък не беше гласът на Незнайното момиче?

„*Защо да не можеш?* — попита я. — *Та нали той заблуди теб.*“

И после какво? Не знаеше. Знаеше само, че трябва да отговори на въпроса на Боб.

— Искам да ми обещаеш, че ще престанеш. — Говореше много бавно и дори колебливо. — Да се закълнеш в най-скъпoto си, че ще

престанеш.

Лицето му грейна като на момченце, което се е разминало със сериозно наказание. За миг изражението му я трогна. Толкова рядко се случваше Боб да заприлича на невинното хлапе, какъвто е бил преди много години. Разбира се, същото хлапе беше възнамерявало да отиде въоръжено в училището и да застреля сума народ.

— Добре, Дарси. Кълна се. Вече ти обещах.

— И повече няма да говорим по този въпрос.

— Ясно.

— Освен това няма да изпратиш на полицията личните документи на Марджъри Дювал.

Видя разочарованието, изписано на лицето му, но беше решена да го накаже. Поне мъничко. Само така щеше да го убеди, че му е повярвала.

Но ти наистина му вярваши. О, Дарсилен, вярваши му!

— Искам да направиш още нещо, Боби. Делата са покрасноречиви от думите. Изкопай дупка в гората и зарови документите на жената.

— После ще ми...

Тя притисна длан до устните му и се постара да говори строго:

— Шшш! Нито дума повече.

— Добре. Благодаря, Дарси. Много благодаря.

— Не знам за какво ми благодариш. — После, макар да я втрисаше от мисълта да лежи редом с него, се насили да добави: — Съблечи се и ела да си легнеш. Ще е добре и двамата да поспим.

10.

Боб заспа почти веднага, но Дарси лежа будна дълго след като чу вежливите му похърквания, мислейки си, че ако се унесе, той ще я хване за гърлото. Та нали беше в едно легло с умопобъркан. Ако я очистеше, броят на жертвите му щеше да стане кръгла дузина.

„Не, одеве беше искрен — помисли си, когато небето на изток започна да изсветлява. — Каза, че ме обича, и беше искрен. Освен това ми повярва, като обещах да пазя тайната му. Защото тъкмо това се иска от мен — да пазя тайната му. И защо да не ми вярва? Аз почти убедих самата себе си.“

Имаше ли вероятност Боб да удържи обещанието си? В края на краищата някои наркомани се изчистваха от дрогата, нали така? Не би пазила тайната на Боб, за да защити себе си, но не би ли го сторила заради децата?

Не мога. Не искам. Обаче имам ли избор?

Какъв избор, мамка му?

Докато размишляваше върху този въпрос, умореният й объркан ум най-после се предаде и тя заспа.

Присъни й се, че влиза в трапезарията и вижда, че на дългата маса лежи жена, завързана с вериги. Жената е гола, черна кожена качулка закрива горната половина на лицето ѝ. „Не я познавам, тази жена ми е непозната“ — помисли в съня си, после чу как Петра проговори изпод качулката:

— Мамо, ти ли си?

Дарси понечи да закрещи, но понякога в кошмарите си не можеш да крешиш.

11.

По времето, когато с усилие отвори очи — главата ѝ се пръскаше от болка, все едно я мъчеше махмурлук — другата половина на леглото беше празна. Боб беше обърнал часовника към леглото и тя видя, че минава десет. От години не беше спала толкова до късно, но всъщност беше задрямала едва призори и неспокойният ѝ сън беше населен с ужаси.

Отиде до тоалетната, облече си халата, който беше окачила от вътрешната страна на вратата на банята, после си изми зъбите. Имаше ужасен вкус в устата. „Все едно вътре са свили гнездо лешояди“ — казваше Боб в редките случаи, когато предишната вечер си беше позволил да изпие още една чаша вино или втора бутилка бира. Дарси понечи да остави четката обратно в чашата, но спря и се загледа в отражението си. Тази сутрин видя жена, която изглеждаше като старица, а не на средна възраст: беше бледа като платно, с дълбоки бръчки от двете страни на устата и с тъмни кръгове под очите, косата ѝ беше разрошена и спълстена, след като цяла нощ неспокойно се беше мятала в леглото. Обаче сега не ѝ беше до външния ѝ вид, друго я вълнуваше. Втренчи се в отражението на семейната спалня, която се виждаше през отворената врата на банята. Само че това не беше спалнята, която двайсет и седем години беше споделяла с Боб, а Незнайната спалня. Виждаше чехлите му, обаче не бяха неговите чехли. Бяха прекалено големи, почти великански. Принадлежаха на Незнайнния съпруг. А двойното легло с измачканите чаршафи и смъкнатите одеяла? Беше Незнайното легло. Тя отново се вгледа в жената с щръкнала коса и кървясили изплашени очи: Незнайната съпруга в цялата ѝ налудничава прелест. Казваше се Дарси, но фамилното ѝ име не беше Андерсън. Незнайната съпруга беше госпожа Брайън Делаханти.

Дарси се наведе, докато носът ѝ се допря до огледалото. Затаи дъх и обрамчи с длани лицето си, сякаш отново беше момиченцето с шорти на зелени петна от тревата и с бели чорапи, които непрекъснато

се свличаха. Взира се в блестящата повърхност, докато усети, че се задушава; издиша и дъхът ѝ замъгли огледалото. Тя го избърса с хавлиена кърпа и слезе на долния етаж, за да започне първия си ден като съпруга на чудовището.

Боб ѝ беше оставил бележка под захарницата: „Дарс, както ти обещах, ще се погрижа за онези документи. Обичам те, скъпа. Боб.“ Около името си беше нарисувал сърце — нещо, което не беше правил от години. Дарси почувства прилив на обич към него, после осъзна, че усещането е като противната и прилепчива миризма на загниващи цветя. Идваше ѝ да завие на умряло като жена от Стария завет, затова затисна устните си с платнена салфетка. Хладилникът се включи и подхвани безсърдечното си бръмчене. Кранът за водата не беше стегнат и капките, тупкащи в порцелановия умивалник, отброяваха секундите. Езикът ѝ беше като противна гъба за баня, натикана в устата ѝ. Мисълта за времето до края на живота ѝ, което щеше да прекара в тази къща като съпруга на този човек, я задуши, сякаш беше в усмирителна риза. Или в ковчег.

Като малка беше вярвала, че зад огледалото има друг свят. Само дето не беше подозирала, че е толкова близо. И че я очаква.

Хладилникът бръмчеше, водата капеше в умивалника, жестоките секунди минаваха. Това беше Незнайният живот, в който всяка истина беше написана отзад напред.

12.

Съпругът ѝ беше треньор на Детската лига (помагаше му Вини Ешлер, царят на мечешките прегръдки и на тъпите вицове за поляци) по времето, когато Дони беше шортстоп в отбора на „Железария «Кавендиш»“, и Дарси още помнеше какво каза Боб на момчетата (повечето плачеха), след като загубиха финалния мач от областния турнир. Беше през 1997, може би само месец, след като Боб беше убил Стейси Мур и я беше натикал във варела с царевица. Речта му пред подсмърчащите унили хлапета беше кратка, мъдра и невероятно сърдечна: *«Знам колко сте разочаровани, момчета, но слънцето ще изгрее и утре. И тогава ще ви поолекне. При изгрев-слънце вдругиден ще ви е още по-леко. Случилото се е само етап от живота ви, който приключи. Щеше да е хубаво да победите, но така или иначе този етап свърши. Животът продължава.»*

И животът на Дарси продължи след злополучната ѝ разходка до гаража. Първият ден ѝ се стори безкраен, може би защото не посмя да излезе от къщи (страхуваше се, че истината е написана с големи букви на челото ѝ). Щом се прибра от работа, Боб подхвана:

— Скъпа, относно снощи...

— Нищо не се случи снощи. Ти се върна по-рано от пътуването, това е всичко.

Той сведе глава, а когато отново погледна жена си, лицето му беше озарено от широка благодарствена усмивка.

— Добре тогава. Точка на тази история, така ли?

— Именно.

Боб разпери ръце:

— Дай ни целувка, красавице.

Дарси се почини, питайки се дали той е целувал жертвите си. Представи си как им е казвал: *„Бъди добро момиче, използвай по предназначение езика си и няма да те разпоря. Но само ако наистина се стараеш.“*

Той я побутна назад, без да пуска раменете ѝ:

— Още ли сме приятели?

— Разбира се.

— Сигурна ли си?

— Да! Виж, домързя ме да сготвя и не ми се ходи на ресторант.

Искаш ли да се преоблечеш и да отидеш за пица?

— Бива.

— Не забравяй да си вземеш хапчето за кръвно.

Боб се усмихна:

— Няма.

Тя го загледа как изтича нагоре по стълбището, прииска ѝ се да му извика: „Не прави така, Боби, не си преуморявай сърцето!“

Но не.

Не.

Нека го преуморява колкото си иска.

13.

Слънцето изгря на другия ден. И на следващия. Измина седмица, още една, после цял месец. Съпрузите заживяха постарому, подчинявайки се на навиците от дългогодишното си съжителство. Дарси пак си миеше зъбите, докато Боб беше под душа и си тананикаше хитове от осемдесетте (пееше вярно, но гласът му не беше melodичен), само дето тя вече не се събличиаше гола, за да се изкъпе веднага след съпруга си; сега вземаше душ, след като той отидеше на работа. Може би Боб забеляза тази малка промяна, но не я коментира. Дарси отново започна да посещава сбирките на литературния клуб: обясни на дамите и на двамата пенсионирани господа, които също участваха в обсъжданията на книгите, че не се е чувствала добре и не е искала да им пробута някой вирус заедно с мнението си за най-новия роман на Барбара Кингсолвър — шега, на която всички учтиво се засмяха. Седмица по-късно се върна и в кръжока по плетиво. Понякога, връщайки се у дома от бакалията или от пощенската станция, осъзнаваше, че си тананика заедно с радиото. Вечер с Боб гледаха телевизия — само комедийни сериали, никога поредицата „От местопрестъплението“. Сега той се прибираше у дома рано и след посещението в Мантпилиър прекрати служебните пътувания. Инсталира си на компютъра някакво устройство, наречено „Скайп“, и заяви, че чрез него щял да разглежда нумизматичните колекции, за да спестява парите за бензин. Не спомена, че така си спестява и изкушенията, но не беше необходимо. Дарси следеше новините във вестниците, за да разбере дали личните документи на Марджъри Дювал са били изпратени на полицията; казваше си, че ако Боб я е излъгал за това, ще я лъже за всичко. Документите така и не излязоха на бял свят.

Веднъж седмично вечеряха в някой от двата евтини ресторантa в Ярмът. Боб си поръчваше пържола, Дарси — риба. Той пиеше чай с лед, тя — сок от боровинки. „*Навиците трудно се променят. Понякога си отиват заедно с нас*“ — казваше си Дарси. Денем, когато

Боб беше на работа, тя рядко включваше телевизора. Без него ѝ беше по-лесно да се вслушва в бръмченето на хладилника и в пъшкането на къщата, която се подготвяше за поредната сурова мейнска зима. Беше ѝ по-лесно да размишлява и да приеме истината: Боб отново щеше да го направи. Щеше да се въздържа, докато може, но рано или късно Бийди щеше да вземе надмощие. Нямаше да изпрати на полицията личната карта на следващата си жертва, въобразявайки си, че така ще заблуди жена си, или пък нямаше да му пuka, ако тя разбереше за промяната в методите му. Щеше да си каже: „*Дарси вече е замесена. Ще ѝ се наложи да признае, че е знаела. Ченгетата ще я накарат да си признае дори ако се опита да го скрие.*“

Дони телефонира от Охайо. Фирмата му жънела големи успехи; получили поръчка за реклама на канцеларски принадлежности, която вероятно щяла да се изльчва по всички телевизии. Дарси извика „ура“ (Боб — също, след което добродушно призна, че е сбъркал относно шансовете на Дони да успее толкова бързо). Петра се обади да съобщи, че засега била решила шаферките да са със сини рокли, дълги до коляното, и да носят шифонени шалчета в същия цвят, но все пак се интересуваше от мнението на майка си, защото се питала дали тези тоалети няма да изглеждат детински. Дарси отговори, че шаферките ще са много шик, после двете заобсъждаха обувките, по-точно сините деколтирани обувки с нисък ток. Майката на Дарси, която живееше в Бока Гранде, се разболя и имаше опасност да постъпи в болница, но лекарят ѝ смени лекарствата и тя се оправи. Слънцето изгряваше и залязваше. Хартиените фенери с формата на тиква изчезнаха от витрините, на тяхно място се появиха хартиени пуйки. После витрините грейнаха с коледна украса. Първият сняг падна точно по разписанието.

Щом останеше сама вкъщи, Дарси влизаше от стая в стая и се взираше във всяко огледало. Често много дълго. Питаше жената в отвъдния свят какво да направи.

С всеки изминал ден се убеждаваше, че отговорът гласи: „*Нищо няма да направиш.*“

14.

През един необичайно топъл ден две седмици преди Коледа Боб се върна у дома към три следобед и от вратата започна да вика Дарси. Тя беше в спалнята и четеше книга. Хвърли я на нощното шкафче (до ръчното огледало, което вече държеше там) и бързо заслиза по стълбището. Първата ѝ мисъл (ужас, примесен с облекчение) беше, че най-после са разкрили Боб. След малко полицайите ще дойдат да го арестуват, после ще се върнат, за да ѝ зададат двата класически въпроса: какво знае и кога е разбрала. На улицата ще паркират новинарски бусове. Млади мъже и млади жени с хубави прически ще се струпат пред къщата...

Само че в гласа му нямаше страх; Дарси го осъзна още преди той да стигне до стълбището и да погледне нагоре към нея. Виковете му изразяваха въодушевление. Може би дори ликуване.

— Боб? Какво...

— Случи се нещо невероятно! — Палтото му беше разкопчано, лицето му беше зачервено, оредялата му коса — разчорлена. Все едно беше шофирал със свалено странично стъкло. Нищо чудно — навън беше топло като през пролетта.

Тя спря на последното стъпало и се озова очи в очи с Боб.

— Разкажи ми.

— Извадих невероятен късмет! Поличба свише, че отново съм на прав път! — Той протегна ръце. Дланите му бяха обърнати надолу и свити в юмруци. Очите му игриво блестяха. — Посочи едната. Хайде, побързай.

— Виж, не ми е до игрич...

— Избирай!

Тя неохотно посочи дясната му ръка, само и само да приключат с глупавата игра. Боб се засмя:

— Прочете ми мислите... но ти го умееш открай време, нали така?

Отвори юмрук. На дланта му имаше монета, обърната от обратната страна, и Дарси видя, че е едноцентова с житни класове. Не беше нова-новеничка, но все пак беше в добро състояние. Тя посегна да я вземе, обаче се поколеба. Боб насърчително ѝ кимна. Дарси обърна монетата, макар че знаеше какво ще види. Въодушевлението на Боб я беше подготвило. Да! Емисия 1955. Грешката при изсичането беше превърнала тази монета в нумизматична рядкост.

— Боже мой! Откъде... Купи ли я? — Наскоро съвършено запазена монета от същата емисия се беше продала на търг в Маями за над осем хиляди долара, което беше своеобразен рекорд. Тази не беше в идеално състояние, но нито един опитен колекционер нямаше да я продаде за по-малко от четири bona.

— Не, разбира се! Колегите ме поканиха на обяд в тайландския ресторант — знаеш го, наречен е „Съблазните на изтока“ — и аз щях да отида, ако не бях затрупан с работа по документацията на „Вижън Асошиейтс“, частната банка, за която ти разказах, затова дадох на Моника десет долара и я помолих да ми вземе сандвич от „Събуей“. Тя ми го донесе заедно с рестото, пуснато в плика. Изсипах монетите... и го видях! — Боб взе от ръката ѝ пенито, вдигна го над главата си и се засмя.

Дарси също се засмя, после си помисли (както често се случваше напоследък): „НЕ ГО ЗАБОЛЯ!“

— Нали е луд късмет, скъпа?

— Да. Много се радвам за теб. Колкото и да беше странно (извратено или не), беше искрена. През годините няколко пъти беше посредничил при продажбата на монети от тази емисия и спокойно можеше да си купи поне една (или пък Дарси да му я подари за рождения му ден или за Коледа, което той строго ѝ беше забранил), но тръпката щеше да липсва. По време на разговора след запознанството им беше казал, че случайната находка е най-щастливият миг за всеки колекционер, а сега притежаваше онова, заради което през целия си живот беше преравял шепи дребни монети, върнати му като ресто. Съкровената му мечта се беше сбъднала, когато пенито с житните класове беше изпаднало от белия хартиен плик заедно с пакетирания сандвич с пуешко.

Прегърна Дарси, тя се притисна до него, после леко го отблъсна и попита:

— Какво ще правиш с монетата, Боби? Ще я запечаташ в прозрачно кубче ли?

Шегуваше се и Боб го разбра. Той натисна невидим спусък и я простреля в главата. Не беше страшно, защото не те були, когато те прострелят с въображаем пистолет.

Дарси продължаваше да се усмихва, но мигът на абсурдно разнежване беше отлетял и сега тя виждаше истинския облик на человека пред себе си: Потайните съпруг Ам-гъл с „безценното“.

— Знаеш какво ще направя, скъпа моя. Ще снимам пенито, ще го заключа в нашия банков сейф и ще закача снимката на стената. Какво мислиш за състоянието на находката ми?

Дарси отново разгледа монетата, вдигна глава и тъжно се усмихна:

— Иска ми се да кажа, че е идеално, обаче...

— Знам, знам и не ме е грижа. На харизан кон зъбите не се броят, но ние, хората, сме алчни. Допада ми откровеността ти, Дарс.

Откровеност ли искаш? Мисля, че пак ще убиеш.

Усмивката му помръкна. За миг Дарси се изплаши, че е прочел мислите ѝ, но тревогата ѝ беше безпричинна; намираше се от другата страна на огледалото, където и тя имаше право на свои тайни.

— Така или иначе не става въпрос за състоянието. Важна е находката: не да купиш монетата от посредник или по каталог, а да я намериш, когато най-малко очакваш.

— Точно така. — Тя се усмихна. — Ако баща ми беше тук, щеше да отвори бутилка шампанско.

— Ще се погрижа за тази малка подробност довечера. Кания те на ресторант, и то не в Ярмът. Ще отидем в „Перлата“ в Портланд. Съгласна ли си?

— О, скъпи, не знам...

Той леко я хвана за раменете както правеше винаги, когато искаше да покаже, че говори сериозно.

— О, направи ми удоволствие. Времето е необичайно топло, ще облечеш най-хубавата си лятна рокля. Докато пътувах насам, слушах по радиото прогнозата. Ще се лее шампанско, скъпа моя! Ще откажеш ли подобно предложение?

— Ами... — Дарси се поколеба, после отново се усмихна: — Май не мога да му устоя.

15.

Боб поръча не една, а две бутилки много скъпо шампанско „Мое Шандон“, и ги изпи почти сам. Наложи се Дарси да шофира обратно до дома им, а той седеше до нея и пееше с пълен глас парчето на Франк Синатра „Да ти паднат пари от небето“. Беше пиян. Не пийнал, а пиян до козирката. За пръв път от десет години Дарси го виждаше в такова състояние. Обикновено почти не близваше алкохол и когато на празненство някой го попиташе защо не пие, той цитираше реплика от уестърна на братя Коен „Непримиримите“: „Не пускам в устата си апаш, който ще ми открадне ума.“ Тази вечер беше толкова щастлив от находката си, че беше позволил умът му да бъде откраднат, и след като Дарси го видя да поръчва втората бутилка, осъзна какво ѝ предстои да направи. В ресторантa не беше сигурна, че ще ѝ стигне смелостта, но докато го слушаше как пее в колата, взе твърдо решение. Разбира се, че щеше да го направи. Сега беше Незнайната жена и знаеше, че всъщност късметът не е споходил Боб, а нея.

16.

Щом влязоха вкъщи, той остави спортното си сако на закачалката до вратата, прегърна Дарси и страстно я целуна. Дъхът му миришеше на шампанско и крем брюле. Чудесна комбинация, обаче тя знаеше, че ако събитията се развият както ги е планирала, вероятно до края на живота си няма да вкуси нито едното, нито другото. Боб докосна гърдата ѝ. Дарси леко го отблъсна. Той изглеждаше разочарован, но настроението му се оправи, когато тя каза:

— Отивам в спалнята. В хладилника има газирана вода „Перие“. Ако ми налееш в чаша и пуснеш парченце лимон, може да ти излезе късметът, господине.

Боб се усмихна — познатата и обична усмивка. Защото имаше една отдавна установена традиция, която не бяха подновили, откакто той надуши, че тайната му е разкрита (точно така, надуши, както опитен стар вълк надушва отровната стръв), и на бърза ръка се върна от Мантпилиър. Ден след ден двамата зазиждаха другого му аз, както Монтрезор беше зазидал стария си приятел Фортунато^[1], иексът в брачното легло щеше да е последният камък.

Боб тракна с токове и отдаде чест като британски офицер:

— Слушам, госпожо.

— Не се бави — прошепна тя. — Мама си иска своето.

Докато се качваше по стълбището, си каза: „*Нищо няма да излезе. Единственото, което ще постиgnеш, е да загубиш живота си. Той си мисли, че е неспособен да те убие, но според мен е тъкмо обратното.*“

Което може би не беше толкова лошо. Стига преди това да не я изтезаваше, както беше сторил с другите жени. Каквото и решение да вземеше, щеше да е уместно. Не биваше до края на живота си да се взира в огледала. Вече не беше малка и не можеше да се оправдава с детинска налудничавост.

Отиде в спалнята, но не се съблече, само остави чантата си на нощното си шкафче до огледалото. Излезе, застана на горната

площадка на стълбището и се провикна:

— Идваш ли, Боби? Умирам от жажда!

— Момент, мадам, само да пусна няколко кубчета лед.

Видя го как върви по коридора — държеше пред очите си една от скъпите им кристални чаши, сякаш играеше ролята на сервитьор в някоя оперета, и леко се клатушкаше. Бавно се заизкачва по стъпалата, резенчето лимон подскачаше като шамандура в чашата. Лицето на Боб грееше от щастие, изглеждаше ведър, спокоен. За миг Дарси се разколеба, после си спомни за Хельн и Робърт Шейвърстоун и сякаш видя ужасяващата картина, видя как труповете на сина и обезобразената му изнасилена майка се носят по ледените води на реката.

— Чаша „Перие“ за дамата...

В последната секунда той разбра намерението й и в очите му проблесна нещо зло, нещо примитивно. Погледът му не изразяваше само изненада, а и безпомощен гняв. В този момент тя прозря истинската му същност. Боб не обичаше никого, най-малко нея. Добротата, ласките, момчешката му усмивка, жестовете му на внимание бяха само камуфлаж. Той беше празна черупка. Под обвивката му имаше само кънтяща празнота.

Блъсна го.

Блъсна го с все сила. Боб политна назад и се затъркаля надолу по стълбището. Тя чу как ръката му се счупи. Тежката кристална чаша се разби върху едно стъпало. Боб отново се преобърна и Дарси чу звук, сякаш нещо в него се скъса. Той изкрещя от болка, отново се преобърна и се просна в антрето; счупената му ръка (натрошена на няколко места) беше изкривена под неестествен ъгъл. Главата му беше обърната така, че страната му се допираше до пода.

Дарси тичешком слезе по стълбището. В един момент се подхълзна на кубче лед и се вкопчи в парапета, за да не падне. Застана до Боб, видя на врата му голяма буза, която изпъваше кожата до бяло, и каза:

— Не мърдай, Боб. Май си си счупил врата.

Окото му се завъртя към нея. Кръв течеше от носа му, който също беше счупен, и шуртеше от устата му.

— Блъсна ме — изфъфли той. — О, Дарси, защо ме блъсна?

— Не знам — отвърна тя и си помисли: „*И двамата знаем защо.*“ Заплака. Което беше съвсем нормално — Боб беше нейният съпруг и беше пострадал сериозно. — Господи, не знам. Нещо ме прихвана... извинявай. Не мърдай, ще се обадя на 911 да изпратят линейка.

Той размърда крака си:

— Слава богу, не съм парализиран. Обаче много ме боли.

— Знам, скъпи.

— Повикай линейка! Веднага!

Дарси отиде в кухнята, погледна телефона и отвори шкафа под умивалника.

— Ало? Ало? 911 ли е? — Взе кутията с полиетиленови торбички, в които прибираще печеното свинско или пилешко, останало от вечерята, и извади една. — Казвам се Дарсилен Андерсън, обаждам се от „Шугър Мил Лейн“ 24 в Ярмът! Записахте ли си?

Отвори едно чекмедже и взе кърпа за бърсане на съдове. Продължаваше да плаче. „*Носът ти тече като чешма*“ — казваха като деца. Хубаво беше да си поплаче, и то не само за алиби. Боб ѝ беше съпруг и беше тежко пострадал, затова сълзите ѝ напираха. Спомни си времето, когато той още имаше буйна коса. Спомни си как той майсторски танцуваше под звуците на „Бързи крака“. Всяка година ѝ подаряваше рози за рождения ѝ ден. Никога не забравяше. Веднъж бяха отишли на почивка на Бермудите, където сутрин караха велосипеди, а следобед се любеха. Бяха съградили съвместен живот, а сега този живот беше свършил, затова сълзите ѝ напираха. Омота около юмрука си ленената кърпа и нахлузи отгоре полиетиленовата торбичка.

— Веднага изпратете линейка! Мъжът ми падна по стълбището! Мисля, че си е счупил врата. Да! Да! Побързайте!

Върна се в коридора, като криеше зад гърба си дясната си ръка. Боб се беше опитал да се обърне по гръб, обаче не беше успял. Дарси коленичи до него.

— Не паднах — изфъфли той. — Ти ме бълсна. Защо ме бълсна?

— Може би заради малкия Шейвърстоун. — Дарси зарида още по-силно и измъкна ръка иззад гърба си. През прозрачната полиетиленова торбичка той видя как жена му стиска голямата

памучна кърпа. И разбра намерението й. Може би самият той беше правил нещо подобно. Може би.

Запищя... не, по-точно заръмжа, понеже гърлото му беше пълно с кръв. Дарси пъхна в устата му юмрука си, увит с пликчето. При падането Боб си беше счупил няколко зъба и тя напипа нащърбените парчета кост. За миг й хрумна, че ако се забият в ръката й, ще й е доста трудно да обясни нараняванията.

Извади юмрука си, преди Боб да го захапе (кърпата и полиетиленовата торбичка останаха в устата му). Хвана долната му челюст, другата си ръка сложи на темето му. Плътта му беше много топла, кръвта пулсираше под голото му теме. Дарси стисна с все сила. Боб се опита да я отблъсне, но едната му ръка беше заклещена под него, а свободната беше натрошена при падането. Краката му барабаняха по дървения под. Едната му обувка се изхлузи. В гърлото му нещо бълбукаше. Дарси запретна роклята до кръста си — ако можеше да го възсадне, щеше да стисне с пръсти носа му.

Преди обаче да се опита, гърдите му започнаха да се повдигат и бълбукането премина в гъргорене; звукът й напомни как когато се учеше да шофира стария шевролет на баща си, предавката загъргорваше при опитите й да превключи на втора. Боб се загърчи, окото, което тя виждаше, се изцъкли. Аленочервеното му лице стана тъмноливаво, той се отпусна на пода. Дарси зачака. Задъхваше се, лицето й беше мокро от сълзи. Окото на Боб вече не се въртеше. Сигурно беше мър...

Той изведенъж се надигна и я избута встрани. Дарси забеляза, че горната половина на тялото му сякаш е изместена — изглежда, освен врата си беше счупил и гръбнака. Той раззина уста и се втренчи в жена си. До края на живота си тя нямаше да забрави погледа му... но щеше да го превъзмогне, стига сега да довърши започнатото.

— *Дар! Apprrrrrr!*

Боб политна назад. Главата му се удари в пода и изпращя като счупено яйце. Дарси запълзя към него, но не го доближи, за да не се изцапа още повече. Разбира се, по роклята й имаше кървави петна, което беше съвсем естествено — нали се беше опитала да му помогне — обаче не й се искаше да се къпе в кръв. Седна и се втренчи в съпруга си, докато чакаше дишането й да се нормализира. Очакващо го да се раздвижи, но той не помръдна. Загледа се в елегантния си ръчен

часовник „Мишел“ (винаги го носеше, когато излизаха някъде) и след пет минути допря пръсти до шията на Боб, за да провери дали има пулс. Преброи до трийсет... нищо. Притисна ухо до гърдите му, очаквайки той да се съживи и да я сграбчи. Боб не се съживи; сърцето му не биеше, животът завинаги го беше напуснал. Дарси не усети задоволство (камо ли ликуване), вълнуваща я само как да довърши „работата“ си, без да допусне грешка. Да, правеше го отчасти за себе си, но най-вече заради Дони и Петра.

Изтича в кухнята — нямаше време за губене, всяка секунда беше ценна. Час по-скоро трябваше да се обади на полицията; ако разберяха, че се е забавила (например, ако кръвта на мъртвеца се беше съсирила), ченгетата щяха да се усъмнят и да ѝ зададат куп неудобни въпроси. „*В краен случай, ще им кажа, че съм припаднала* — помисли си. — *Дори да не ми повярват, няма как да ме опровергаят. Поне така смятам.*“

Взе от килера фенерчето, както беше сторила в нощта, когато буквально се беше спънала в тайната на Боб. Върна се при мъртвеца, който лежеше по гръб, вперил в тавана изцъклените си очи. Извади от устата му полиетиленовото пликче и внимателно го разгledа. Ако беше скъсано, щеше да възникне проблем... да, скъсано беше на две места. Освети с фенерчето устата на Боб и видя само върху езика му микроскопично парченце найлон. Хвана го с два пръста и го пусна в плика.

Стига толкова, Дарсилен. Достатъчно.

Само че не беше. Бръкна в устата на мъртвеца, разтегна едната буза, после другата. И намери парченце найлон, залепнало за венеца. Извади го и го пусна при другото. *Имаше ли още?* Беше ли ги погълнал? Дори да беше така, нямаше как да ги извади — оставаше ѝ надеждата да не бъдат намерени от някого (не знаеше точно кой), усъмнил се в обстоятелствата около смъртта на съпруга ѝ и наредил да се направи аутопсия...

Междувременно минутите стремглаво летяха.

Дарси забърза по коридора (без да тича) и влезе в гаража. Пропълзя под работната маса, отвори скривалището на Боб и напъха вътре окървавеното пликче заедно с хавлиената кърпа. Бълсна въртящия се дървен праг, за да скрие дупката в стената, избути пред нея кашона с каталозите, и се върна в къщата. Оставил фенерчето в килера. Взе телефона, осъзна, че сълзите ѝ са секнали, и го върна

обратно на поставката. Прекоси дневната и се загледа в Боб. Помисли си за розите, които ѝ подаряваше, обаче не ѝ се доплака. „*Розите, а не патриотизъмът са последното отчаяно средство на негодника*“ — каза си и с ужас осъзна, че се смее с глас. Замисли се за Дони и Петра, които обожаваха баща си, и това свърши работа. Ридаейки, се върна в кухнята, взе телефона и набра 911:

— Алоказвам се Дарсилин Андерсънспешноизпратетелинейка...
— Говорете по-бавно, госпожо — прекъсна я диспечерката. —

Не ви разбирам.

„Чудесно“ — каза си Дарси и се покашля:
— Така по-добре ли е? Разбирайте ли ме?
— Да, госпожо. Само се успокойте. Поискахте да изпратим линейка, нали?
— Да. На „Шугър Мил Лайн“ 24.
— Зле ли ви е, госпожо Андерсън?
— Аз съм добре, но мъжът ми падна по стълбището. Може само да е загубил съзнание, обаче ми се струва, че е мъртъв.

Диспечерката обеща незабавно да изпрати линейка. Вероятно щеше да изпрати и патрулна кола. Както и автомобил на щатската полиция, ако такъв дежуреше в района. Дарси се надяваше второто да ѝ се размине. Върна се в антрето и седна на тапицираната пейка, но след няколко секунди стана. Мъртвецът се взираше в нея. Обвинително.

Взе от закачалката спортното му сако, наметна го и излезе пред къщата да чака линейката.

---

[1] Герои от разказа на Едгар По „Бъчвата с амонтилядо“. Разказвачът Монрезор жестоко си отмъщава на своя приятел Фортунато, задето (според твърденията му) го е обидил. Също като в разказите „Черният котарак“ и „Сърцето издайник“ авторът представя историята през погледа на убиеца. — Б.пр. ↑

17.

Полицаят, който записа показанията ѝ, беше местен и се казваше Харолд Шрусбъри. Дарси не го познаваше, но с жена му Арлин Шрусбъри бяха приятелки от кръжока по плетиво. Докато разговаряха в кухнята, парамедиците огледаха трупа на Боб и го натовариха на линейката, без да подозират, че в него се крие още един мъртвец. Мъртвец, който беше много по-опасен от експерт-счетоводителя Боб Андерсън.

— Искате ли кафе, полицай Шрусбъри?

Той погледна треперещите ѝ ръце и каза, че с удоволствие ще направи и за двама им.

— Много ме бива в кухнята — добави.

— Арлин е пропуснала да го спомене — промърмори Дарси и крадешком надникна в бележника, който той беше оставил отворен на масата. Засега беше записал само нейното име, името на Боб, адреса и телефонния им номер. Според нея това беше добър признак.

— Да, тя предпочита да крие уменията ми. Госпожо Андерсън... Дарси... много съжалявам за загубата ви и съм убеден, че Арлин щеше да каже същото.

Тя отново се разплака. Полицай Шрусбъри откъсна от ролката парче домакинска хартия и ѝ го подаде:

— По-здрава е от носните кърпички.

— Явно имате опит...

Той видя, че кафеварката е заредена, и я включи.

— Уви, често ми се налага да утешавам опечалени хора. — Отново седна до масата и добави: — Ще ми разкажете какво се случи? В състояние ли сте?

Дарси му разказа. Първо Боб намерил ценната монета в плика с рестото от закусвалнята и много се зарадвал. Отпразнували находката с вечеря в ресторант „Перлата“ в Портланд. Боб пил повече от обичайното и започнал да се държи като хлапак (тя не пропусна да спомене как ѝ отдал чест като британски офицер, когато го помолила

за чаша газирана вода с резенче лимон) — качил се по стълбището, носейки тържествено чашата като оперетен сервитъор, но малко преди да стъпи на площадката, се подхълзнал. Тя не пропусна да обясни как самата тя се подхълзала на кубче лед, докато тичала надолу по стъпалата.

Полицай Шрусбъри си записа нещо в бележника, затвори го и я погледна:

— Идвате с мен. Облечете си палтото.

— Моля? Къде отиваме?

В затвора, разбира се. Не преминаваш „старт“, не получаваш двеста долара, отиваш право в затвора. На Боб му се беше разминал за близо дузина убийства, а тя се беше издънила само с едно (разбира се, той беше планирал престъплението си с прецизност, типична за всеки счетоводител). Не знаеше къде е сгрешила, но несъмнено щеше да се окаже нещо елементарно, но очевидно. Полицай Шрусбъри щеше да й обясни по пътя към полицейския участък. Щеше да е като в последната глава от роман на Елизабет Джордж^[1].

— У дома — отвърна той. — Ще пренощувате у нас.

Тя запелтечи:

— Не мога... не бива да ви се натрапвам...

— Напротив! — строго каза полицаят — тонът му подсказваше, че няма да приеме възраженията й. — Арлин ще ме убие, ако ви оставя сама. Готова ли сте да понесете вината за смъртта ми?

Дарси си избърса сълзите и печално се усмихна:

— Не. Обаче... полицай Шрусбъри...

— Хари.

— Искам да телефонирам на децата си. Те... още не знаят. — Отново заплака, като си помисли за Дони и Петра, и избърса очите си с последното парче домакинска хартия. Кой би предположил, че човек е способен да пролее толкова много сълзи? Не беше докосната кафето си и сега го изпи на три гълтка, въпреки че още беше горещо.

— Мога да си позволя няколко извънградски разговора — заяви Хари Шрусбъри. — За малко да забравя — имате ли някакви хапчета? Успокоителни де.

— Не — прошепна Дарси. — Само амбиен.

— Арлин ще ви даде валиум. Ще го изпиете поне половин час, преди да телефонирате на децата си. Ей-сега ще й се обадя, че след

малко ще сме при нея.

— Много сте мил.

Полицаят отвори едно чекмедже, после второ и трето. Дарси едва не се задуши, когато от четвъртото той извади кърпа за бърсане на съдове и ѝ я подаде:

— По-здрава е от домакинската хартия.

— Благодаря. Много благодаря.

— Колко време бяхте женени, госпожо Андерсън?

— Двайсет и седем години.

— Цели двайсет и седем години — възхитено повтори той. —

Господи! Много съжалявам.

— И аз. — Тя наведе глава и избърса сълзите си с малката хавлиена кърпа.

---

[1] Елизабет Джордж (родена на 26 февруари 1949) — американска авторка на криминални романи, в които действието се развива в Англия. — Б.пр. ↑

18.

След два дни погребаха Робърт Емъри Андерсън в гробището „Вечен покой“ в Ярмът. Дони и Петра стояха от двете страни на майка си, докато свещеникът говореше как човешкият живот е като един годишен сезон. Облаци закриваха небето, леден вятър огъваше голите клони на дърветата. Съдружниците на Боб и колегите му присъстваха на погребението. Счетоводителите с черни палта се бяха скуччили един до друг като гарвани. Сред тях нямаше жени. Дарси за пръв път забеляза тази подробност.

Очите ѝ непрекъснато се наливаха със сълзи и тя ги попиваше с носната си кърпичка; Петра не преставаше да ридае; очите на Дони бяха зачервени, лицето му беше посърнало. Беше симпатичен младеж, но косата му вече опредяваше, както се беше случило с баща му на същата възраст. „*Няма значение, стига да не напълнее като Боб* — каза си Дарси. — *И да не убива жени, разбира се. Слава богу, това не е наследствено... Но дали?*“

Скоро всичко щеше да свърши. Дони обясни, че ще остане само ден-два — не можел да си позволи да отсъства по-дълго от работа. Надявал се майка му да го разбере и тя отвърна, че му влиза в положението и не му се сърди. Петра каза, че ще бъде с майка си една седмица и че може да удължи престоя си, ако е необходимо. Дарси ѝ благодари (тайно се надяваше дъщеря ѝ да не се задържи повече от пет дни). Искаше да остане сама. Не за да размишлява, а отново да намери себе си. Да се махне от света зад огледалото и да се върне в своя.

Не че нещо се беше объркало — тъкмо обратното. Дори с месеци да беше планирала как да убие съпруга си, надали събитията щяха да се развият толкова благоприятно. Ако грижливо беше обмислила убийството, може би щеше да се провали, обръщайки внимание на излишни подробности. За разлика от Боб не я биваше в планирането.

Не я подложиха на разпит. Версията ѝ беше простичка, правдоподобна и почти отговаряше на истината. Най-важна беше

солидната ѝ основа — брак, продължил почти трийсет години, щастлив брак без противоречия и скандали. Кой би се усъмнил в нея?

Свещеникът помоли близките на покойния да се приближат. Те се подчиниха.

— Почивай в мир, татко. — Дони хвърли в гроба буца пръст, която тупна върху лъскавия ковчег. Дарси си помисли, че прилича на кучешка фъшкия.

— Татенце, много ще ми липсваши — проплака Петра и също хвърли шепа пръст.

Дарси беше последна. Наведе се, загреба малко пръст, пусна я в гроба. Не каза нито дума.

Свещеникът приканни присъстващите безмълвно да се помолят за покойния. Всички сведоха глави. Голите клони на дърветата тракаха под поривите на вятъра. Откъм близката магистрала долитаše тътенът на преминаващите камиони и автомобили. Дарси си помисли: „Господи, ако Ти има, нека това е краят.“

19.

Само че не беше.

След около два месеца — новата година вече беше дошла и въпреки че небето беше кристалносиньо, студът сковаваше земята — на вратата на къщата на „Шугър Мил Лейн“ се позвъни. Дарси отвори и видя възрастен изискан мъж с черно палто и топло червено шалче. Щом я зърна, непознатият учтиво свали старомодната си мека шапка. Дълбоки бръчки бележеха лицето му („Не са само от възрастта, но и от страдания“ — помисли си Дарси), прошарената му коса беше оредяла.

— Да? — каза тя.

Непознатият бръкна в джоба си и изпусна шапката. Дарси се наведе да я вземе. Изправи се и видя, че посетителят държи черен кожен портфейл със златна значка и карта със своя снимка (на която беше много по-млад).

— Холт Рамзи от Главната прокуратура — представи се с почти извинителен тон. — Извинете за беспокойството, госпожо Андерсън. Може ли да вляза? Ще замръзнете с тази тънка рокля.

— Заповядайте. — Дарси отстъпи встрани.

Забеляза как човекът накуцва и как машинално докосва дясното си бедро, сякаш го поддържа, и в паметта ѝ изплува съвсем пресен спомен: Боб седи до нея на леглото, стиснал ледените ѝ пръсти в топлите си длани. Боб се изповядва. И злорадства. „*Искам да си мислят, че Бийди е глуповат и дори неграмотен, и успявам. Защото те са глупците. Разпитваха ме само веднъж преди много години, и то като свидетел. Бяха изминали около две седмици, след като Би Ди уби онази Мур. Още си спомням полицая, който ме разпита — беше на пенсионна възраст и накуцваше.*“ А сега същият полицай на пенсионна възраст стоеше на десетина стъпки от мястото, на което Боб беше издъхнал. След като го беше бълснала по стълбата и го беше удушила. Холт Рамзи явно не беше добре със здравето и болката в крака го измъчваше, но имаше зорки очи. Погледът му обходи антрето и отново се спря на Дарси.

— Каква е целта на посещението ви, господин Рамзи?

— Първо имам една молба, стига да не ме помислите за много нахален: почерпете ме едно кафе, та дано се стопля. Пътувам със служебна кола и парното не работи. Разбира се, ако ви затруднявам...

— Не, никак. Обаче се питам... може ли пак да погледна картата ви?

Той ѝ подаде портфейла със значката и остави шапката си на закачалката, докато Дарси разглеждаше документа.

— Надписът „ПЕНС“ под печата... означава ли, че сте пенсиониран?

— И да, и не. — Устните му се разтегнаха в усмивка и Дарси си помисли, че зъбите му са прекалено съвършени, за да не са протези. — Официално напуснах, след като навърших шейсет и осем, но през целия си живот съм работил или в щатската полиция, или в Главната прокуратура, и сега съм като стар боен кон с почетно място в конюшнята. Нещо като талисман.

Според мен сте много повече.

— Дайте си палтото.

— Не, благодаря, няма да остана дълго. Щях да го закача, ако навън валеше, за да не ви накапе пода, но сняг няма, само е кучешки студ. „Прекалено е студено, за да завали“ — би казал баща ми. Мразът сковава старите ми кокали. Не ми пречеше преди петдесет години... даже преди двайсет и пет.

На път към кухнята (Дарси нарочно забави крачка, за да върви редом с неканения посетител) тя го попита на колко е години.

— През май ще навърша седемдесет и една — гордо обяви той.

— Ако доживея дотогава. Винаги го казвам ей-така, за късмет. Засега заклинанието върши работа. Каква хубава кухня, госпожо Андерсън — уютна, подредена. Жена ми щеше да се възхити и да ви похвали. Бедничката, почина преди четири години. Инфаркт. Покоси я внезапно. Нямате представа колко тъгувам за нея. Вероятно както вие тъгувате за съпруга си.

Зорките му очи, леко замъглени от физическата болка, изпитателно се впериха в лицето ѝ.

Той знае. Нямам представа как е разбрал, но знае.

Дарси провери дали има кафе в кафеварката и я включи. Извади от шкафа чаши и попита:

— С какво да ви помогна, господин Рамзи? А може би трябва да се обръщам към вас с инспектор, Рамзи...

Той се засмя, после силно се закашля.

— От години никой не ме е наричал инспектор — отвърна, след като най-после си пое дъх. — Зарежете официалностите и ми казвайте Холт, ако не възразявате. Всъщност исках да си поговоря със съпруга ви, но той вече е мъртъв — отново приемете искрените ми съболезнования! — тоест мисията ми е невъзможна. Да, абсолютно невъзможна. — Поклати глава и седна до масата. Черното му палто прошумоля. Някъде в измършавялото му тяло проскърца кост. — Ще ви доверя нещичко: на старец като мен, който живее в апартамент под наем (макар и уютен), понякога му омръзва да е само в компанията на телевизора, затова си казах: „Какво пък, все пак ще прескоча с колата до Ярмът и ще си поговоря с жената на покойния. Надали ще може да отговори на повечето ми въпроси, може би изобщо ще ударя на камък, но защо да не отида? Тъкмо ще се поразнообразя.“

— И сте избрали ден, в който температурата няма да превиши минус двайсет градуса, при това пътувате с кола без парно.

— Така е, обаче съм с термобельо — свенливо отвърна неканеният гост.

— Нямате ли собствена кола, господин Рамзи?

— Имам, разбира се — промърмори той, сякаш досега не му беше хрумнало да използва личния си автомобил. — Седнете при мен, госпожо Андерсън. Не бойте се — твърде стар съм да ви ухапя.

— Чакам кафето. Всеки момент ще е готово. — Старецът я плашише. И Боб щеше да се изплаши от него, но, разбира се, сега той беше на място, където нямаше страх. — А вие ми кажете за какво искахте да разговаряте с мъжа ми.

— Няма да повярвате, госпожо Андерсън...

— Защо не ми казвате Дарси?

— Дарси! — Той широко се усмихна. — Какво хубаво старомодно име!

— Благодаря. Искате ли сметана?

— Пия си кафето черно. Черно като мътилката в душата ми. Знаете ли от какво се е насъбрала? От преследването на убийци и всяка друга сган. И осакатяването ми е от тях. През осемдесет и девета преследвах с патрулката един тип, който беше убил жена си и

двете си деца и се опитваше да избяга с колата си. По принцип такова престъпление е от ревност и извършителят е пиян, дрогиран или напълно превъртял. — Рамзи почука по слепоочието си с показалеца си, неимоверно изкривен от ревматизма. — Този тип обаче беше избил близките си заради застраховката. Опитал се беше да инсценира нападение в дома си. Няма да навлизам в подробности, само ще кажа, че продължих да душа около него. Цели три години. Накрая реших, че разполагам с достатъчно доказателства, за да го арестувам. Едва ли щях да издържат в съда, но аз нямаше да го уведомя за този факт. Смятате ли, че съм постъпил правилно?

— Вероятно — измънка Дарси и побърза да налее кафе в две чаши. Реши да не си слага сметана и да го изпие много бързо, та кофеинът да изостри възприятията и ума й.

— Благодаря — каза Рамзи и обгърна с длани чашата. — Много ви благодаря. Вие сте самата доброта. Горещо кафе в студен ден — какво по-хубаво? Може би горещо ябълково вино... за друго не се сещам. Докъде бях стигнал? А, да. Дуайт Шемину.

Дарси отпи втора глътка от кафето си и погледна человека срещу себе си; изведенъж й се стори, че пак е омъжена — дългогодишен брак, щастлив в много отношения (но не във всички), брак — пародия на благополучието: знаеше, че истината му е известна, а той знаеше, че тя знае. Усещането беше като да застанеш пред огледало и да видиш още едно и още едно... безброй огледала, смаляващи се по пътя към безкрайността. Важно беше само какво ще направи Рамзи. Какво може да направи.

Той оставил на масата чашата си, машинално потърка бедрото си и отново заразказва:

— Надявах се да го сплаша дотолкова, че да се издаде. На съвестта му тежаха жена му и двете им дечица, затова реших, че имам право да бъльфирам. И успях. Онзи скочи в колата и отпраши по шосето, аз го подгоних. Навлязохме в гората Хейнсвил, където според песента на всяка миля има надгробен камък. На най-опасния завой катастрофирахме — той се бълсна в едно дърво, аз връхлетях върху него. Оттогава куцам и в гръбнака ми има няколко метални прешлена.

— Сигурно е било ужасно. А човека, когото сте преследвали? Какво го сполетя?

Рамзи студено се усмихна, в очите му заиграха жестоки пламъчета.

— Сполетя го смъртта, Дарси. Спести на щата парите за четирийсет години престой в „Шоушенк“.

— Вие сте същински ангел на справедливостта, господин Рамзи.

Вместо да се озадачи, той напевно заречтира като приложен ученик:

— „Преследвах го нощем и денем, преследвах го през годините, преследвах го през лабиринта на времето...“ И така нататък.

— В училище ли ви го преподаваха?

— Не, госпожо. Научих го в Дружеството на младите методисти. Преди сума време. Наградиха ме с Библия, която след година загубих на летния лагер. Всъщност не я загубих, а ми я откраднаха. Не вярвах, че има толкова низки хора, които да крадат библии.

— Явно има — отбеляза Дарси.

Той се засмя:

— Дарси, моля ви, наричайте ме Холт. Така ми казват всички приятели.

Приятел ли си ми? Наистина ли?

Не знаеше, но в едно беше сигурна — той никога нямаше да се сприятели с Боб.

— Само това ли стихотворение знаете наизуст? Холт?

— Навремето знаех и „Смъртта на наемника“, но сега си спомням само онези строфи, в които се казва, че домът е онова място, където те приемат, потропаш ли на вратата. Според мен е вярно, какво ще кажете?

— Съгласна съм.

Очите му — лешникови и учудващо млади — се впериха в нея. Тя си помисли, че в погледа му има нещо непристойно, като че ли си я представяше гола. Същевременно ѝ стана приятно... може би поради същата причина.

— Какво щяхте да питате мъжа ми, Холт?

— Веднъж разговарях с него, макар да не съм убеден, че ако беше жив, щеше да си спомни. Беше доста отдавна. С него бяхме много по-млади, а вие сигурно сте били още момиченце, като ви гледам каква сте хубавелка...

Дарси ледено се усмихна, сякаш казваше: „Спестете си глупавите комплименти“, и стана да си налее още кафе. Първото беше изпила почти на екс.

— Може би сте чували за серийния убиец Бийди — подхвърли той.

— Онзи, който убива жени и изпраща на полицията личните им карти ли? — Тя отново седна до масата, ръката ѝ с чашата кафе изобщо не трепваше. — Вестниците го превърнаха в сензация.

Той се прицели в нея с показалеца си (също както беше сторил Боб) и й намигна:

— Именно. Мотото им е: „Реки от кръв за читателите са стръв.“ Случи се така, че поработих по този случай. Тогава още бях на работа, обаче наблизавах пенсионна възраст. Славех се като човек, който понякога разнищва престъплениета, като души наоколо, следвайки своята... как беше думата...

— Интуиция?

Рамзи отново насочи към нея въображаемия пистолет. Отново ѝ намигна. Сякаш споделяха някаква интимна тайна.

— Разрешиха ми да работя сам: старият къопав Холт показва на хората своите снимки, задава своите въпроси и... сещате се... души като хрътка. Открай време имам нюх за тези неща, Дарси, и още не съм го загубил. Беше през есента на 1997, малко след убийството на Стейси Мур. Името ѝ познато ли ви е?

— Май не съм го чувала.

— Ще си го спомните, ако видите снимките от местопрестъплението. Колко ли е страдала горката жена! Убийството беше извършено с изключителна жестокост. Разбира се, след като беше спрял за повече от петнайсет години, извергът, подвизаващ се под името Бийди, сигурно беше съbral доста пара в котела си, който най-сетне експлодира. Стейси Мур беше жертва на експлозията.

Така или иначе тогавашният главен прокурор ми възложи разследването. „Нека и старият Холт се пробва — каза на другите. — Така и така не върши нищо, поне да не ни се мотае в краката.“ Още тогава ме наричаха стари Холт. Сигурно заради накуцването. Разпитах приятелите и роднините на Стейси, съседите и колегите ѝ в Уотървил. Разговарях с всички надълго и нашироко. Тя беше работила като сервитьорка в ресторант „Сънисайд“. Заведението се посещава от

много шофьори на камиони, понеже магистралата е наблизо, но аз се интересувах от редовните клиенти. Мъжете, които са били редовни клиенти на Стейси.

— Логично — промърмори Дарси.

— Научих, че някакъв представителен и добре облечен мъж на около четирийсет и пет години се появявал през три-четири седмици и винаги сядал в сепарето, обслужвано от нея. Май не бива да ви го казвам, понеже се оказа, че този човек е съпругът ви — нали знаете: за мъртвите или добро, или нищо, но след като и двамата вече не са между живите, това правило не важи, ако следите мисълта ми... — Рамзи не довърши изречението, сякаш изгуби нишката на мисълта си.

— Май съвсем се оплетохте. — Дарси неволно се усмихна и се запита дали целта му не е била да я разсмее. Нямаше представа. — Престанете даувъртате и говорете направо, вече съм голямо момиче. Флиртувала ли е с него? Това ли е прегрешението му? Едва ли е първата сервитьорка, флиртуваща със случаен пътник, дори той да носи венчална халка.

— Чакайте, още не сте чули всичко. Според колежките на Стейси — разбира се, имам известни резерви относно показанията им, понеже всички я обичаха и скърбях за нея — онзи човек флиртувал с нея, а не обратното. Казаха още, че тя не го харесвала. Твърдяла, че тръпки я побиват от него.

— Невъзможно е човекът, когото описвате, да е бил съпругът ми.
— (Спомни си как версията на Боб коренно се различаваше от показанията на колежките на Стейси Мур.)

— Съжалявам, но е възможно. Жените обикновено не знаят какво правят мъжленцата им, когато са в командировка. Така или иначе от едната сервитьорка научих, че онзи човек е карал джип „Тойота“. Попитах я дали е сигурна, а тя отговори, че има същата кола. И знаете ли какво? Неколцина съседи на семейство Мур бяха забелязали наблизо джип „Тойота“ малко преди убийството на жената. Всъщност само един ден преди убийството.

— Но и не на самия ден.

— Да, обаче ловък престъпник като Бийди не би допуснал да го спипат на местопрестъплението. Нали така?

— Вероятно.

— Вече имах описанието на онзи човек и се захванах да разпитам всички в квартала около ресторанта. И без това нямах друга работа. Бъхтих се цяла седмица и получих само мехури на стъпалата и няколко чаши бесплатно кафе — същинска помия, не хубаво като вашето, Дарси. Отчаях се и бях готов да се откажа. Тъкмо тогава случайно видях в центъра на града нумизматичния магазин „Майкълсън“. Чували ли сте за него?

— Разбира се. Мъжът ми беше нумизмат, а „Майкълсън“ беше сред най-престижните в целия щат. Вече го няма. Старият Майкълсън почина и синът му затвори магазина.

— Даааа. Както се казва в песента, накрая времето ти отнема всичко: зрението, бодрата стъпка и даже шибания ум, да ме прощавате за цинизма, мадам. Но по времето, за което говоря, Джордж Майкълсън още беше жив...

— На крак, свеж като кукуряк — промърмори Дарси.

Холт Рамзи се усмихна:

— Добре го казахте. Та той позна мъжа ви по моето описание. „Мисля, че става дума за Боб Андерсън“ — каза ми. И знаете ли какво? Боб Андерсън бил сджип „Тойота“...

— Продаде го преди доста време — прекъсна го Дарси. — Замени го с...

— Шевролет „Събърбан“, нали така?

— Да. — Тя скръсти ръце и спокойно го изгледа. Почти бяха стигнали до същината. Оставаше само въпросът от кой партньор в брачния съюз на Андерсънови се интересува възрастният човек с проницателните очи.

— Още ли е в гаража ви?

— Не. Продадох го месец след смъртта на съпруга си. Чрез „Обявите на чичо Хенри“. Купиха го веднага. Страхувах се, че няма да го продам, защото беше навъртял доста километри и заради сегашната висока цена на бензина, но се оказа, че напразно съм се притеснявал. Разбира се, продадох го на безценица.

Два дни преди новият собственик да дойде за шевролета, тя педантично го беше претърсила, като не пропусна да повдигне и мокета в багажника. Не откри нищо, обаче плати петдесет долара да измият колата отвън (макар да не я беше грижа дали каросерията изглежда добре) и да я почистят с пара отвътре (на това вече държеше).

— Даааа, добрият стар „Чичо Хенри“. И на мен помогна да продам форда на покойната си съпруга.

— Господин Рамзи...

— Холт.

— Холт, идентифицирахте ли съпруга ми като човека, който е флиртувал със Стейси Мур?

— При разговора ни господин Андерсън призна, че от време на време посещава ресторант „Сънисайд“ — призна, без да го притискам, но отрече да е флиртувал с която и да е сервитърка. Заяви, че не забелязвал кой го обслужва, защото винаги бил зает да преглежда някакви документи. Само че когато показах на момичетата снимката от шофьорската му книжка, те веднага го познаха.

— Мъжът ми знаеше ли за... вашия интерес към него?

— Не. Мислеше ме за изкуфял къопчо, който търси случаен свидетел. Никой не се страхува от старец като мен.

Аз умирам от страх.

— Това не е сериозно доказателство — заяви тя. — В случай, че решите да повдигнете обвинение.

— Абсолютно сте права. — Той се засмя, но погледът му остана леден. — Ако имах солидни доказателства, с господин Андерсън нямаше да разговаряме в неговия кабинет, Дарси. Щях да го разпитам в моя кабинет, откъдето не можете да си тръгнете, докато не ви разреша. Или докато адвокатът ви не плати гаранцията.

— Може би е време да се „откажете от танците“, Холт.

— Да, права сте. Напоследък всяка стъпка ми причинява адска болка. Проклет да е онзи Дуайт! Нямам намерение да ви губя времето, затова ще побързам. Успях да установя, чеджип „Тойота“ е бил забелязан на мястото или близо до мястото на извършване на две от предишните убийства, които се причисляват към „първия цикъл“ на Бийди. Цветът обаче бил различен. Само че аз научих, че през седемдесетте мъжът ви е притежавал друг джип от същата марка.

— Вярно е. Харесваше го, затова си купи нов модел.

— Да, типично мъжка постъпка. Пък и джиповете са популярни в области, където шест месеца в годината вали сняг. След убийството на Стейси Мур обаче и след като го разпитах, мъжът ви смени тойотата с шевролет „Събърбан“.

— Не веднага — усмихна се тя. — Продаде джипа много след две хилядната година.

— Знам. През 2004, малко преди Андрея Хъникът да бъде убита в Нашуа. Синьо-сив събърбан, произведен през 2002. Месец преди трагичната смърт на госпожа Хъникът съседите често виждали същия шевролет близо до дома ѝ. Най-стренното е друго. — Той се приведе към Дарси. — Един свидетел потвърди, че събърбанът бил с регистрационен номер от Върмонт, а една бабка от онези, чието единствено разнообразие е от сутрин до вечер да стоят на прозореца и да дебнат какво става в квартала, се закле, че шевролетът, който е видяла, е бил с нюйоркска регистрация.

— Колата на Боб беше регистрирана в Мейн — заяви Дарси. — Предполагам, че ви е известно.

— Разбира се, разбира се, обаче табелките с номерата може да се откраднат от друг автомобил.

— Ами убийствата на майката и сина Шейвърстоун, Холт? Забелязали ли са синьо-сив шевролет „Събърбан“ в квартала на Хельн Шейвърстоун?

— Забелязвам, че сте отлично запозната с престъплението на Бийди, макар отначало да твърдяхте точно обратното.

— Отговорете на въпроса ми.

— Не — призна Рамзи. — Обаче такъв автомобил е бил видян близо до реката в Еймсбъри, където са били изхвърлени труповете. — Отново се усмихна и впери в Дарси ледените си очи. — Изхвърлени като боклук.

Тя въздъхна:

— Знам.

— Никой в Еймсбъри не беше забелязал регистрационните номера на шевролета, но съм готов да се обзаложа, че са били я от Масачузетс, я от Пенсилвания. Само не и от Мейн. — Той пак се приведе над масата. — Бийди ни изпращаше писъмца заедно с документите на жертвите. Предизвикваше ни да го заловим. Може би тайно се е надявал това да се случи.

— Може би — промълви Дарси, макар да се съмняваше.

— Бележките бяха написани с печатни букви. Повечето хора си въобразяват, че така почеркът им не може да се идентифицира, но грешат. Да ви се намират документи на съпруга ви?

— Онези, които фирмата му не изиска, бяха унищожени. Убедена съм обаче, че съдружниците му пазят копия. Счетоводителите не изхвърлят нищо.

Рамзи поклати глава:

— Да, обаче ще ми поискат заповед от съда, а нито един съдия няма да ми я даде без солидни доказателства. Каквото нямам. Разполагам със списък на съвпадения — макар че според мен изобщо не са съвпадения, и няколко... как да се изразя... сходства, които няма да минат за косвени доказателства. Затова съм тук, Дарси. Боях се, че веднага ще ме изхвърлите като мръсно псе, но вие сте много мила с мен.

Тя не продума.

Рамзи се приведе още повече и почти се преви над масата. Приличаше на граблива птица. Само че зад студенината в погледа му се криеше нещо. Може би състрадание. Тя се надяваше да е така.

— Дарси, вашият мъж ли беше Бийди?

Хрумна ѝ, че може би разговорът се записва — напълно беше възможно. Вместо да отговори, вдигна ръка с дланта към него.

— Много дълго не сте знаели, така ли?

Тя не продума. Само го погледна. Надникна в душата му, както надникваш в душите на хора, които познаваш много добре. Обаче трябва да внимаваш, понеже невинаги онова, което виждаш, отговаря на истината. Едва сега го беше осъзнала.

— После сте разбрали. Вероятно съвсем случайно. Така ли беше?

— Искате ли още кафе, Холт?

— Половин чаша. — Той се облегна назад и скръсти ръце на хилавите си гърди. — Ако пия повече, че получа киселини, а сутринта забравих да пия зантак.

— В аптечката май има прилосек. Боб го вземаше. Да ви донеса ли?

— Не бих взел нищо негово дори да умирам от болка!

— Добре. — Тя му наля още малко кафе.

— Извинете. Понякога емоциите вземат връх и си изпускам нервите. Онези жени... онези десет жени... и момчето, невинното момченце. Един млад живот, прекършен в зародиш. Ужасно е.

— Да. — Тя му подаде чашата. Забеляза как трепери ръката му и си помисли, че вероятно това е последното му разследване, колкото и да е умен... а неговият ум беше оствър като бръснач.

— Жена, която след дългогодишен брак открива какъв е съпругът ѝ, все едно попада в капан.

— Да, вероятно.

— Кой би повярвал, че е живяла с този човек години наред и не е знаела? Мисля си, че положението ѝ ще е като на онази птичка, дето живее в устата на крокодила.

— Казват, че крокодилът ѝ позволява да живее там, понеже тя му чисти зъбите. — Дарси сви палеца и показалеца си и показва как птичката къльве. — Може би не отговаря на истината... но е истина, че винаги водех Боб на зъболекар. Ако не го закарах, той уж случайно забравяше, че си е записал час. Не понасяше болка. — Тя неочаквано се просълзи и побърза да избърше очи с опакото на дланта си. Този човек нямаше да прояви състрадание към сълзи, пролети за Боб Андерсън.

А може би грешеше. Той се усмихваше и кимаше.

— Ами децата? Ще са съкрушени, когато разберат, че баща им е бил сериен убиец и е изтезавал жертвите си. Последният удар ще е, когато обвинят майка им, че го е прикривала. Дори му е помогала, както Майра Хиндли е съдействала на Иън Брейди.^[1] Чували ли сте за тях?

— Не.

— Няма значение. Обаче си задайте въпроса какво би сторила жена, попаднала в такъв капан.

— Как бихте постъпили *vие*, Холт?

— Не знам. Моето положение е малко по-различно. Може да съм дърт досадник, но имам дълг към близките на убитите жени. Те заслужават да узнаят истината.

— Несъмнено... обаче каква е ползата?

— Знаете ли, че пенисът на Робърт Шейвърстоун е бил отхапан?

Не знаеше. Разбира се, че не знаеше. Стисна клепачи и усети как сълзите ѝ се процеждат през тях. „*Не го е заболяло, а?* *Мръсник такъв!*“ — помисли си и ако в този момент Боб се беше появил пред нея и я беше помолил за милост, отново щеше да го убие.

— Баща му знае — промълви Рамзи. — И ще страда до края на живота си. Мисълта няма да му дава нито миг покой.

— Много ми е мъчно! — прошепна тя. — Много, много ми е мъчно!

Рамзи се пресегна и хвана дланта ѝ:

— Не исках да ви разстройвам.

Дарси отблъсна ръката му:

— Напротив! Тъкмо това целяхте! Но мислите ли, че и аз не съм страдала? Мислите ли, че не съм била на границата на лудостта, вие... вие... нахален дъртак такъв?

Той се усмихна и белите му изкуствени зъби проблеснаха.

— Не. Изобщо не го мисля. Разбрах го още щом отворихте вратата. — Замълча, после добави, като натъртваше на всяка дума: — Разбрах всичко.

— А сега какво?

Рамзи стана, леко се олюя, но бързо си възвърна равновесието.

— Сега виждам една смела жена, на която не бива да се пречи да си върши домакинската работа. Нито да продължи да живее нормално.

Дарси също стана.

— А близките на жертвите? Онези, които заслужават да узнаят истината? — Не ѝ се искаше да продължи. Но беше длъжна. Този човек се беше преборил с болката — с нетърпимата болка — за да дойде чак дотук, а сега ѝ подаряваше свободата. Поне така ѝ се струваше. — Бащата на Робърт Шейвърстоун?

— Момчето е мъртво, баща му е с единия крак в гроба — отвърна Рамзи, бавно и внимателно подбирачки думите си. Тонът му беше познат на Дарси. Така говореше Боб, когато знаеше, че клиент на фирмата ще бъде санкциониран от данъчните и ще му създава неприятности. — Старият Шейвърстоун се налива с уиски от сутрин до вечер. Ще се промени ли животът му, ако научи, че убиецът на сина му... човекът, изтезавал сина му, е мъртъв? Съмнявам се. Ще се съживят ли жертвите? Няма. Сега убиецът гори ли в огньовете на ада заради престъплението си, раните му ще кървят ли до края на вечността? Така пише в Библията, по-точно в Стария завет. И тъй като нашите закони се основават на Светото писание, аз съм склонен да му вярвам. Благодаря за кафето. На връщане ще спирам на всяка отбивка

оттук до Огъста, за да ползвам тоалетната, но си заслужаваше. Правите чудесно кафе.

Докато го изпращаше, Дарси осъзна, че за пръв път, откакто се спъна в кашона с каталозите, се е върнала в своя свят *пред* огледалото. Радваше се, че Боб е бил на косъм да го заловят. Че не е бил чак толкова умен, както си въобразяваше.

— Благодаря за посещението — каза, след като Рамзи си сложи шапката. Широко отвори вратата. Студът не я плашеше — напротив, беше ѝ приятно да усеща ледения полъх на вятъра върху пламналото си лице. — Ще се видим ли отново?

— Не. Другата седмица наистина напускам службата. Този път завинаги. Замиnavам за Флорида, но ако се вярва на лекаря ми, няма дълго да се радвам на слънчицето.

— Много съжа...

Той внезапно пристъпи към нея и я прегърна. Кльощавите му ръце бяха невероятно силни. Дарси се стресна, но не се изплаши. Рамзи се приведе и ѝ прошепна:

— Хубаво си направила.

После я целуна по страната.

---

[1] Британците Йън Брейди и Майра Хиндли си набелязвали млади жертви, които изнасилвали, осакатвали и след това заравяли в мочурищата. Смята се, че са убили около 6 деца и младежи. През май 1966 той получава доживотна присъда и след повече от 40 години е все още в затвора; от ноември 1985 г. е преместен в психиатрична клиника. Почти сигурно е, че Брейди никога няма да излезе на свобода въпреки опитите си за самоубийство чрез гладни стачки. Хиндли също получава доживотна присъда и макар да се опитва да докаже, че се е поправила, британското правителство отхвърля молбите ѝ за предсрочно освобождаване. Тя умира в болницата на 60-годишна възраст. — Б.пр. ↑

20.

Рамзи тръгна по градинската пътека; вървеше бавно, за да не се подхлъзне на леда. „Би трябало да носи бастун“ — помисли си Дарси. Повика го, когато той вече се приближаваше към колата си. Старецът се обърна и повдигна бухлатите си вежди.

— В гимназията мъжът ми е имал приятел, който е загинал, бълснат от камион.

— Така ли? — От устата на Рамзи излезе бяло облаче пара.

— Да. Ако искате, поинтересувайте се какво се е случило. Било е голяма трагедия, макар че според съпруга ми момчето не е било цвете за мирисане.

— Наистина ли?

— Да. В ума му са се въртели много опасни мисли. Името му било Брайън Делаханти, обаче Боб му казвал Би Ди.

Рамзи се позамисли, после кимна:

— Заинтригувахте ме. Може да се поровя в интернет за подробностите. А може и да не го направя — било е много, много отдавна. Благодаря за кафето.

— Благодаря, че наминахте да си поговорим.

Дарси остана на верандата, докато колата на Рамзи се скри от погледа ѝ (той шофираше с увереността на много по-млад човек, вероятно защото зрението му още беше наред), и едва тогава влезе обратно вкъщи. Чувстваше се подмладена, от плещите ѝ сякаш беше паднало тежко бреме. Застана пред огледалото в антрето. Видя само собственото си отражение и това беше чудесно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.